

Eguraldia eta klima

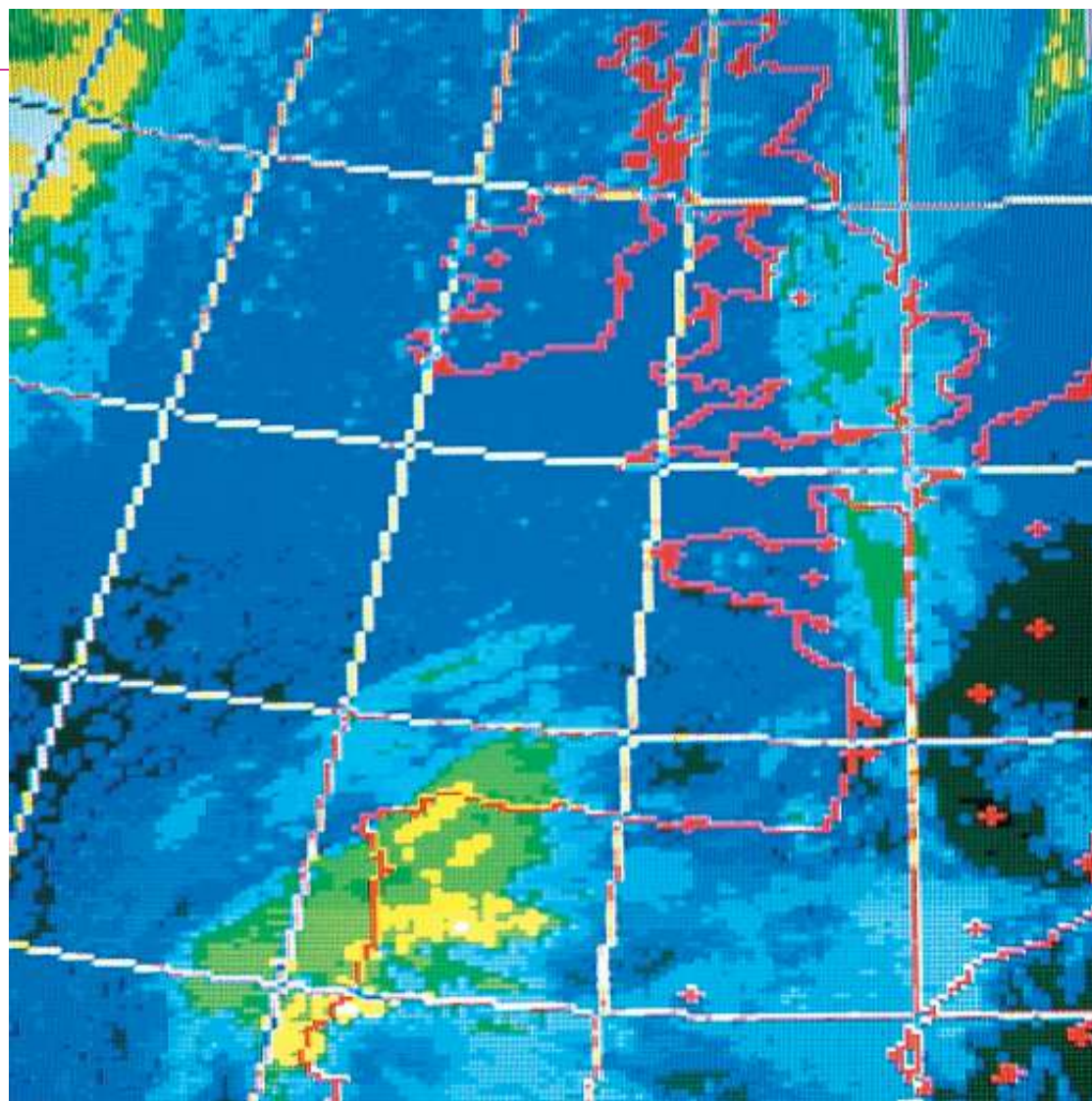
Eguraldi-iragarpena

Euskadin, **Euskal Meteorologia Agentziak** eguraldi-mapak egiten ditu egunero.

Estazio meteorologikoetan biltzen diren datuak (barometroa, anemometroa, plubiometroa eta abarri esker lortzen dira datuak), eta *Meteosat* sateliteak bidalitako argazkia erabiliz. Sateliteek sistematikoki eta denbora errealean ematen dute eguraldia iragartzeko baldintza atmosferiko garrantzitsuenen informazioa.

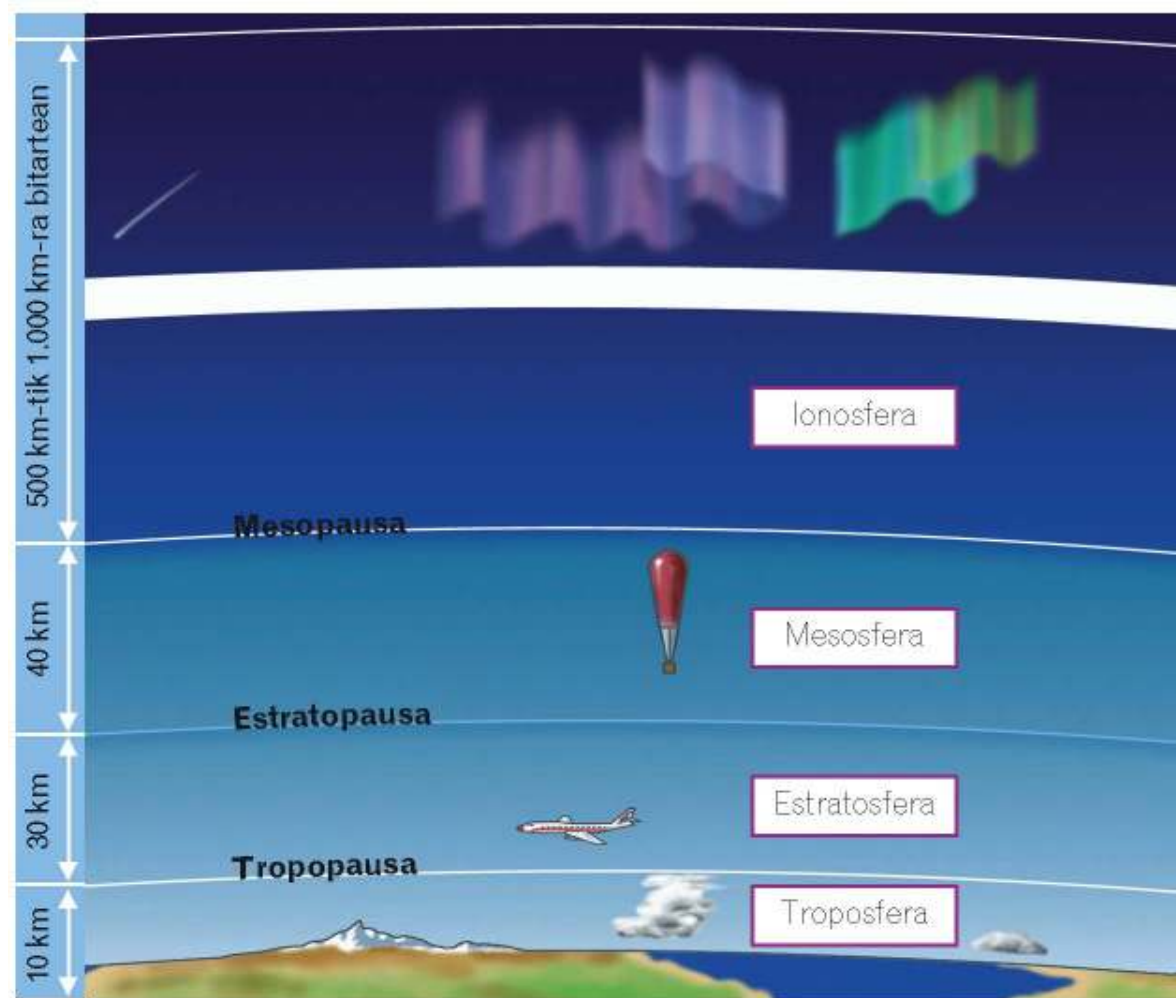
Bi zientzia hauek aztertzen dituzte eguraldia eta klima: **meteorologiak** eta **klimatologiak**.

Zientzialariek klimaren elementuak eta aldaketak ikertzen dituzte, eta etorkizunean eguraldiak eta klimak zer bilakaera izango duten iragartzen saiatzen dira.

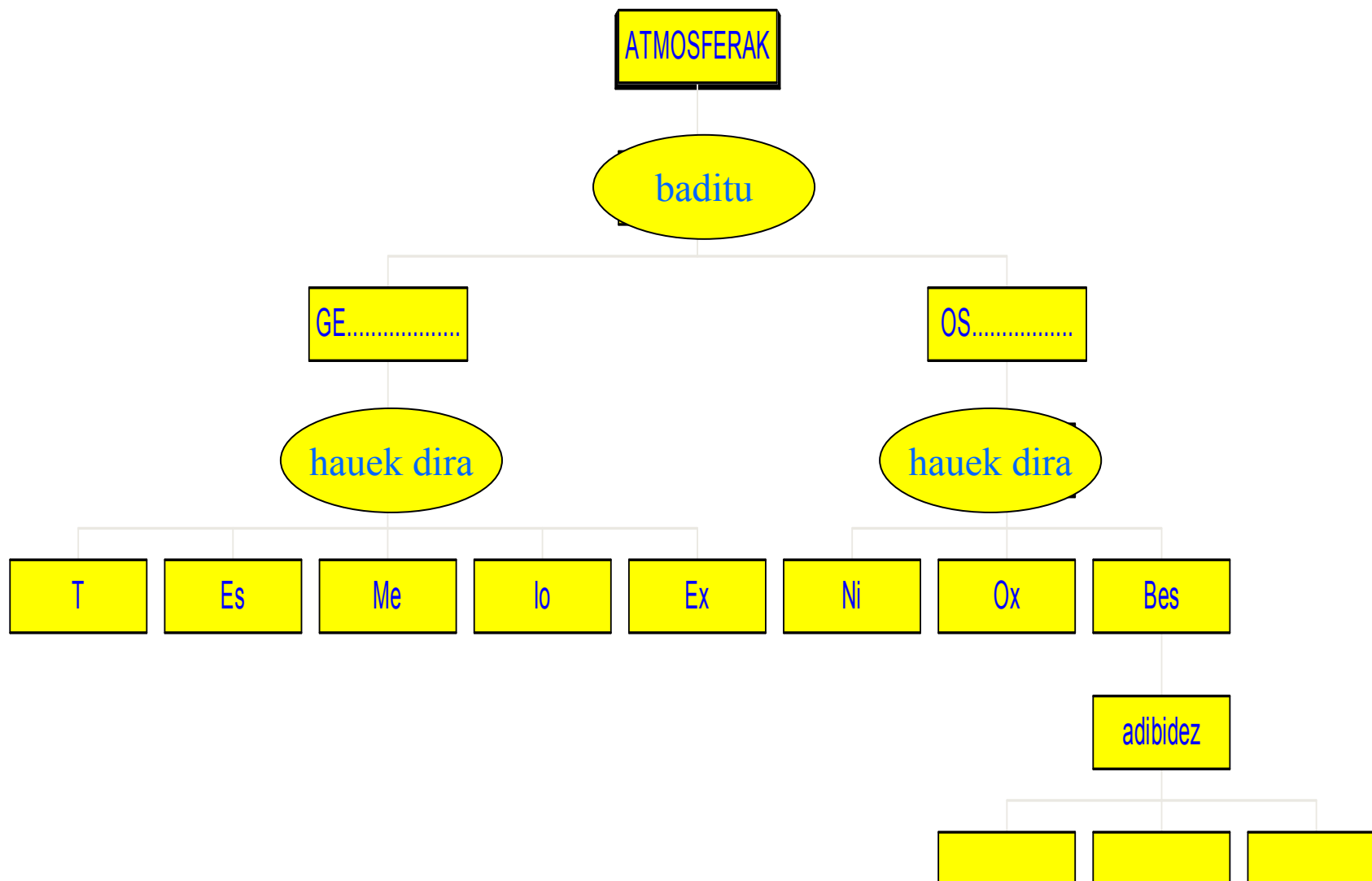

Atmosferaren egitura

Atmosfera

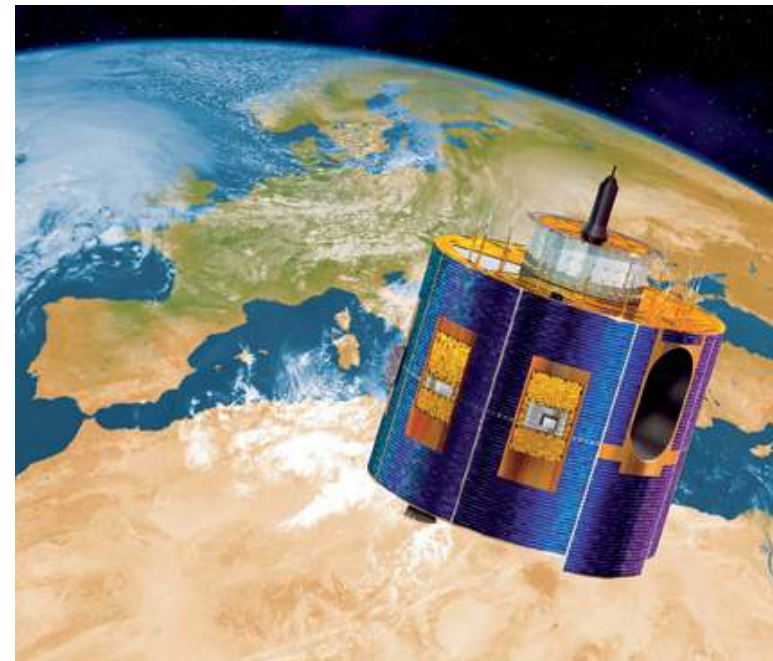

Globo zunda

Meteosat satelite meteorologikoa

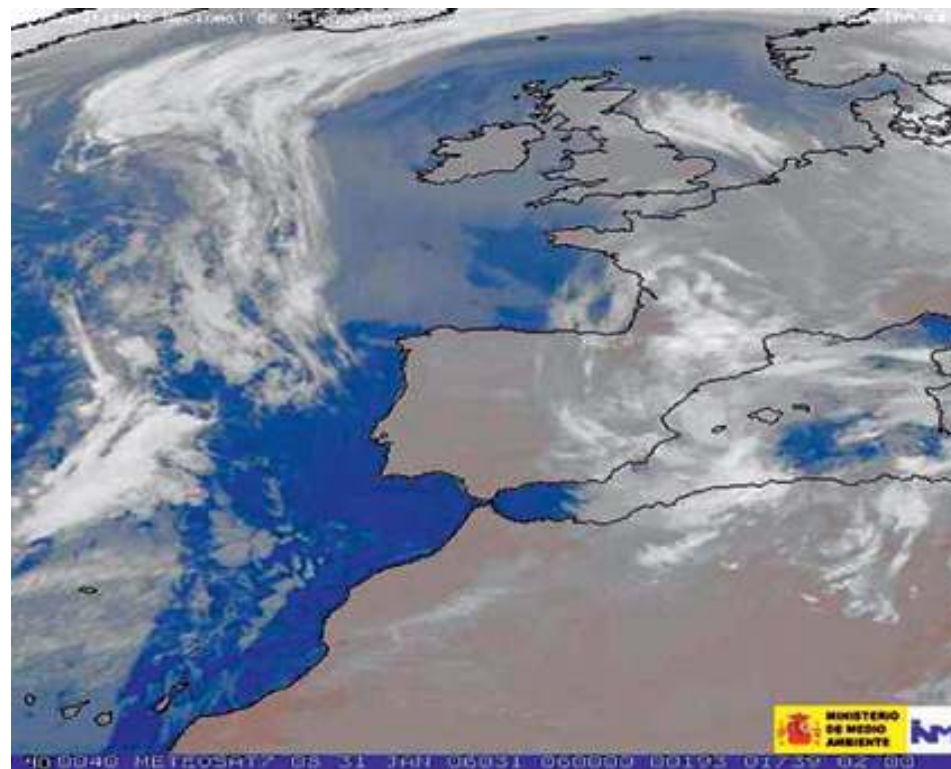

Estazio meteorologikoa

Meteosat satelliteak ateratako argazkia

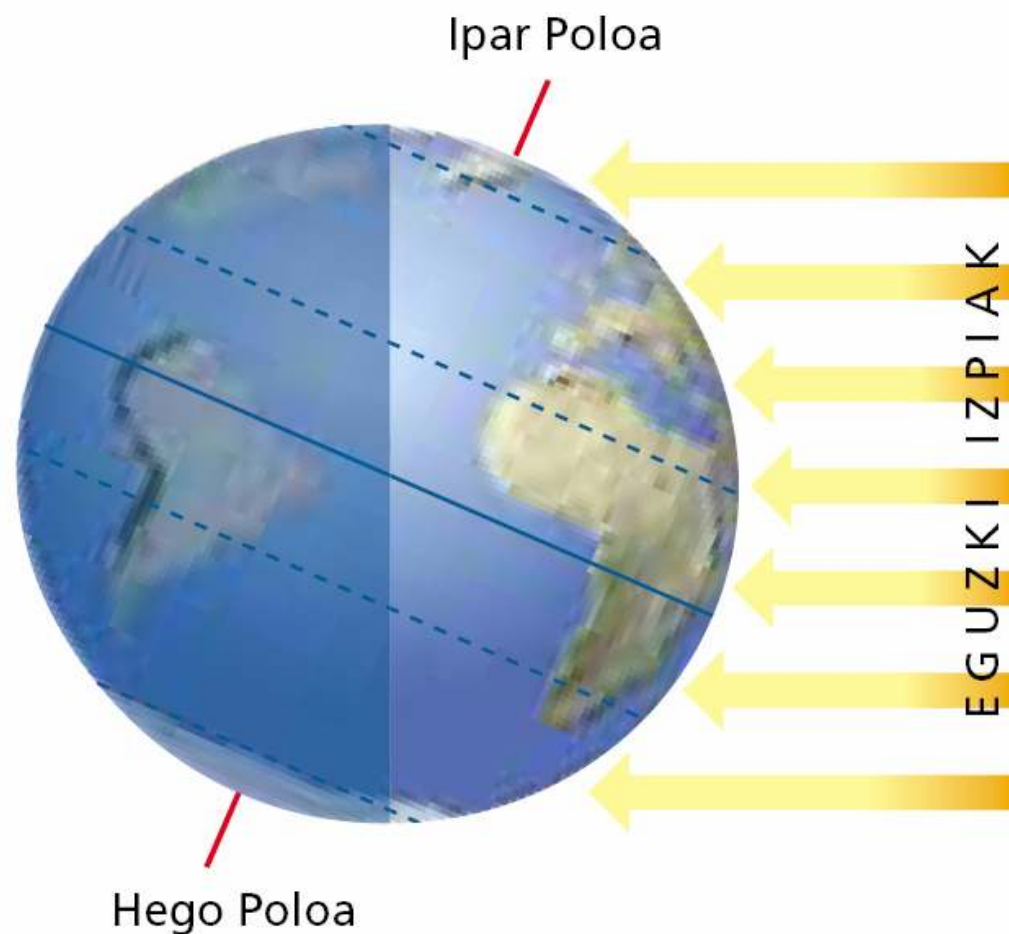

Lurraren higidurak - Udako solstizioa

Eguzkia eta Lurra ekainean

Ekainean, eguzki-izpiak perpendikularki heltzen dira Kantzer tropikora. Horren ondorioz, uda da Ipar hemisferioan, nahiz eta Lurra Eguzkitik urrunago egon.

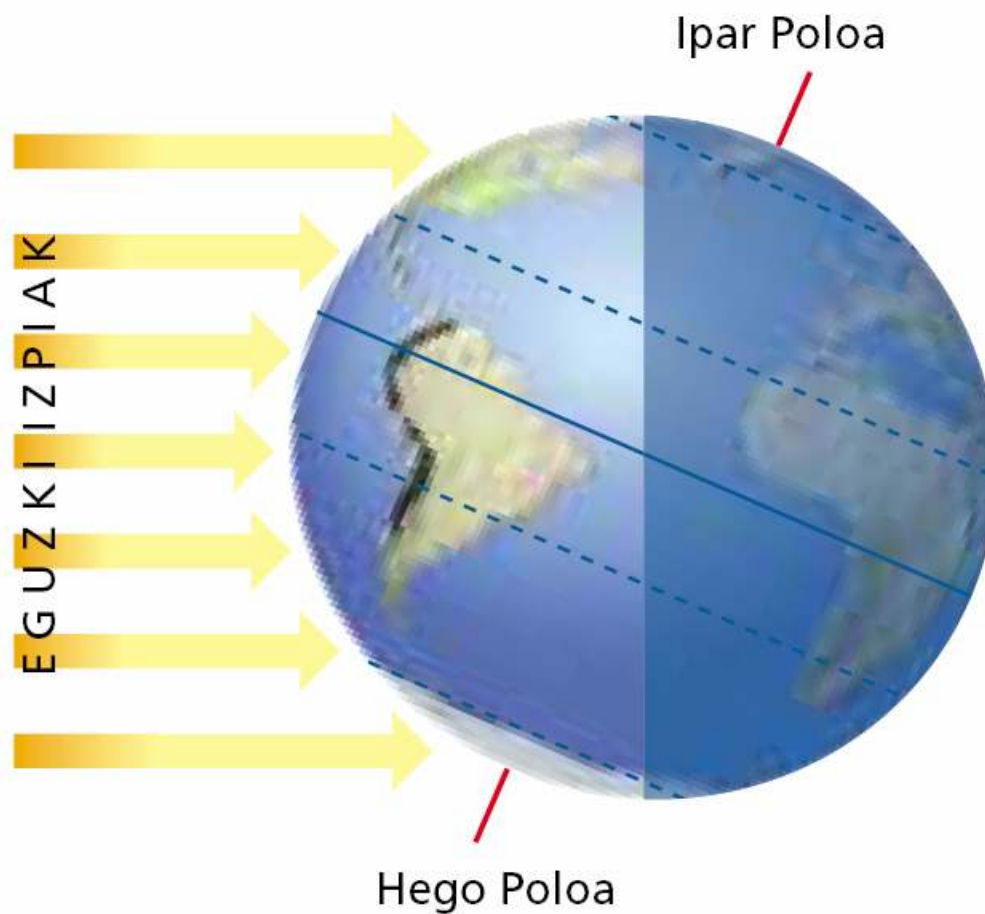

Lurraren higidurak - Neguko solstizioa

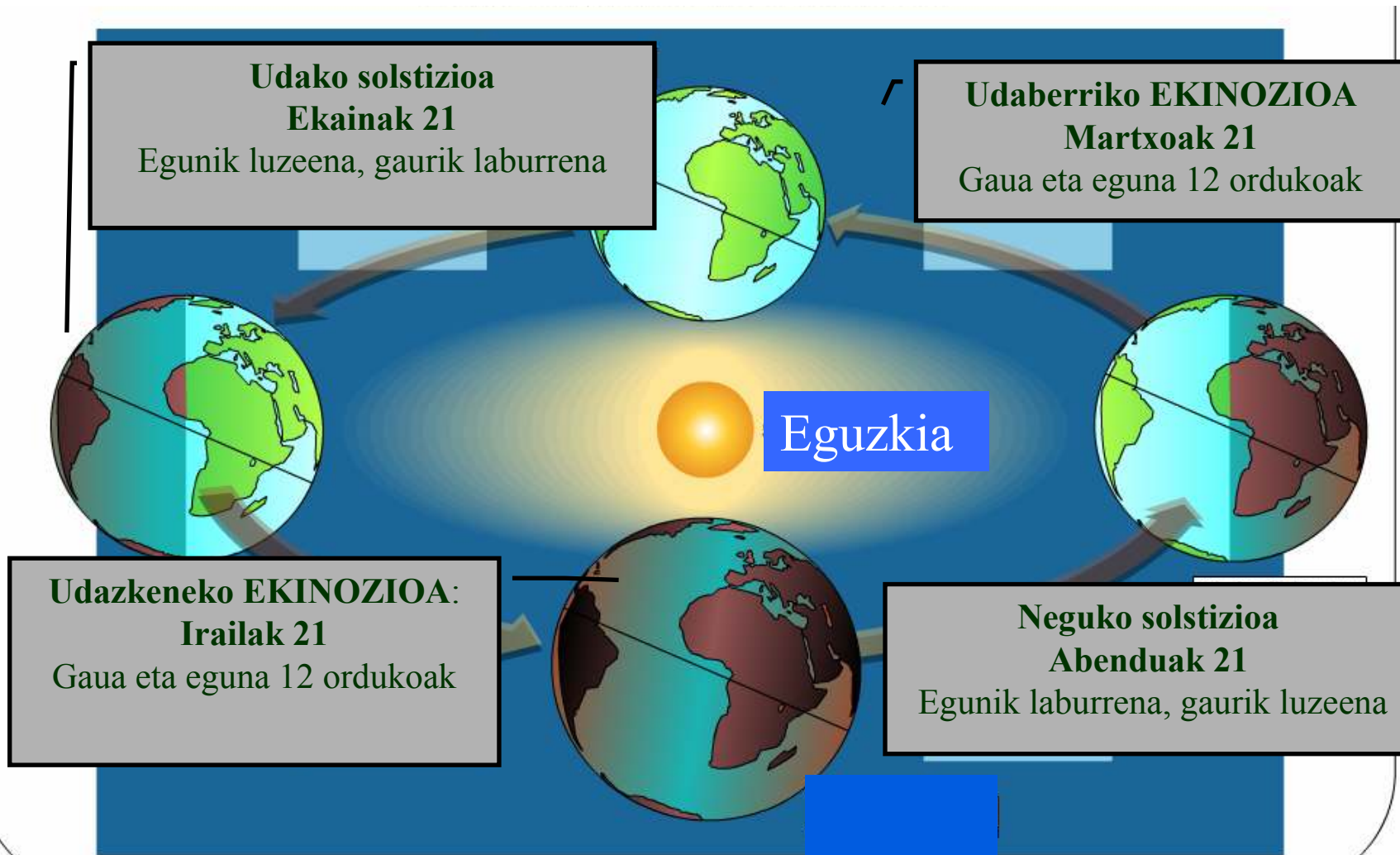
Eguzkia eta Lurra abenduan.

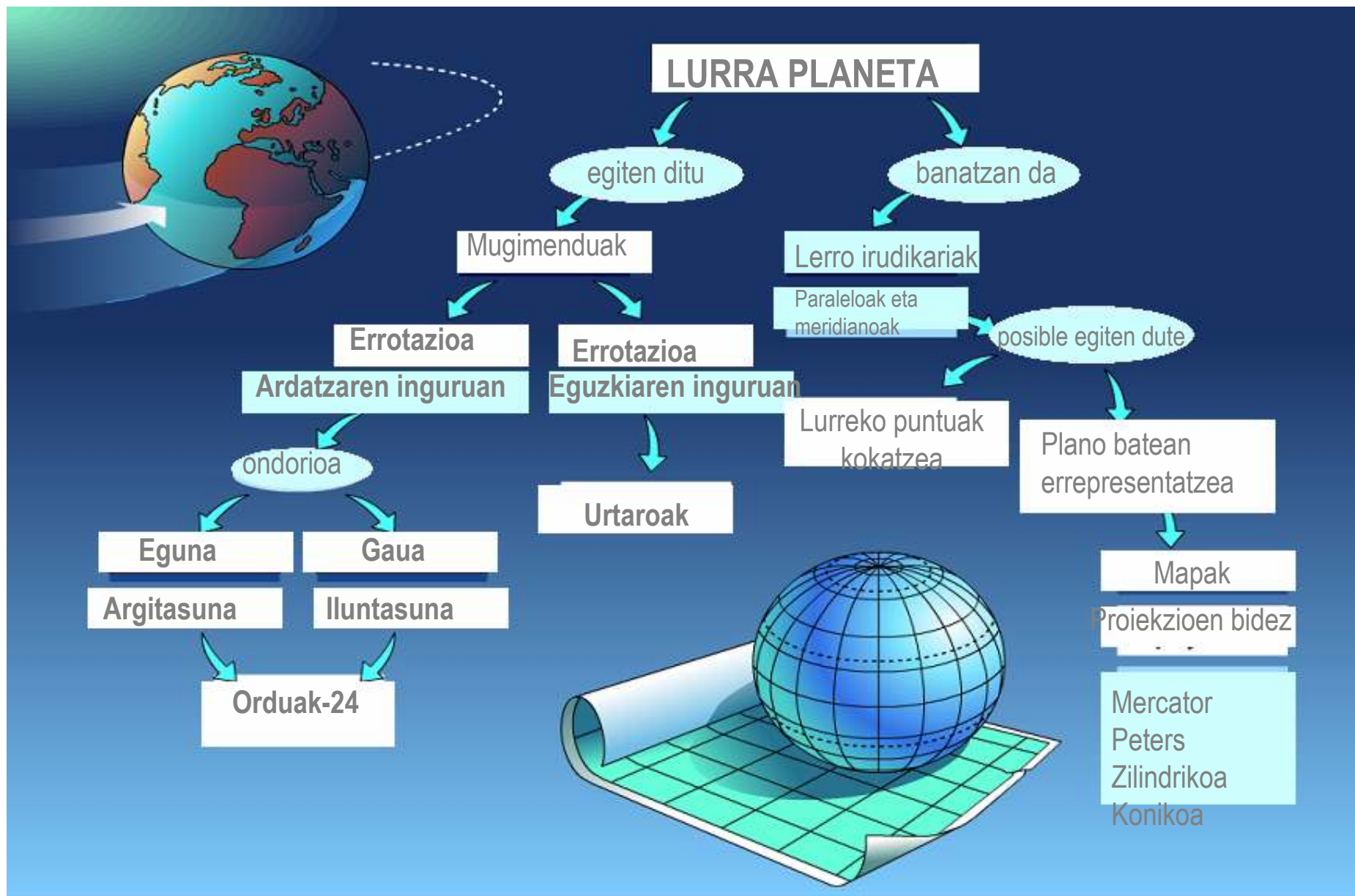
Abenduan, eguzki-izpiak
perpendikularki heltzen
dira Kaprikornio tropikora.
Horrenbestez, uda da
Hego hemisferioan.

Translazio mugimendua dela eta

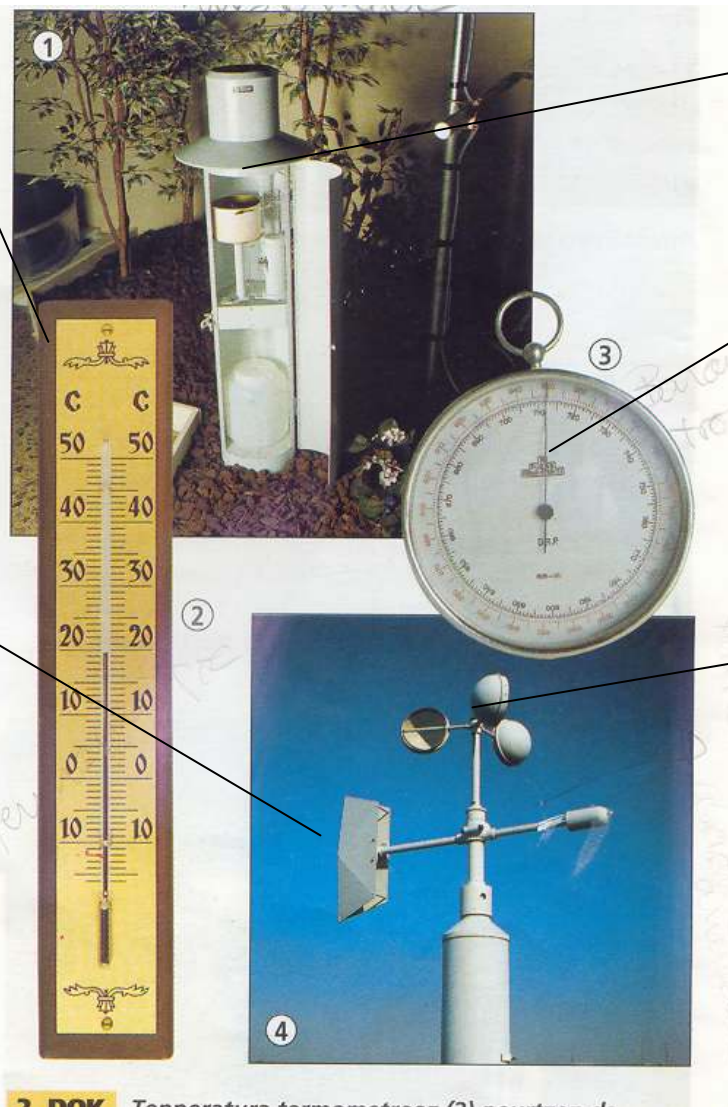
Eguraldia eta klima

- ⇒ **Eguraldia** atmosferak leku eta une jakin batean duen egoera da, **egunekoa**.
- ⇒ **Klima**, berriz, atmosferak leku batean askotan izaten duen egoera da, **urtean zeharkoa**.

ESTAZIO METEOROLOGIKOA

TERMOMETROA
Tenperatura

HAIZEORRATZA
Haizearen nondik
norakoa

PLUBIOMETROA
Euria

BAROMETROA
Presioa

ANEMOMETROA
Haizearen abiadura

Klimaren elementuak

Tenperatura

- Latitudearen araberakoa -Ekuatorearen inguruan beroagoa
- Altitudearen araberakoa -Zenbat eta gorago hotzago
- Itsasoaren araberakoa   Itsasotik hurbil epelago

Prezipitazioak

- Latitudearen araberakoa -   Ekuatorearen inguruan gehiago
- Altitudearen araberakoa -   Zenbat eta altuago gehiago
- Itsasoaren araberakoa   Itsasotik hurbil euri gehiago

Presioa

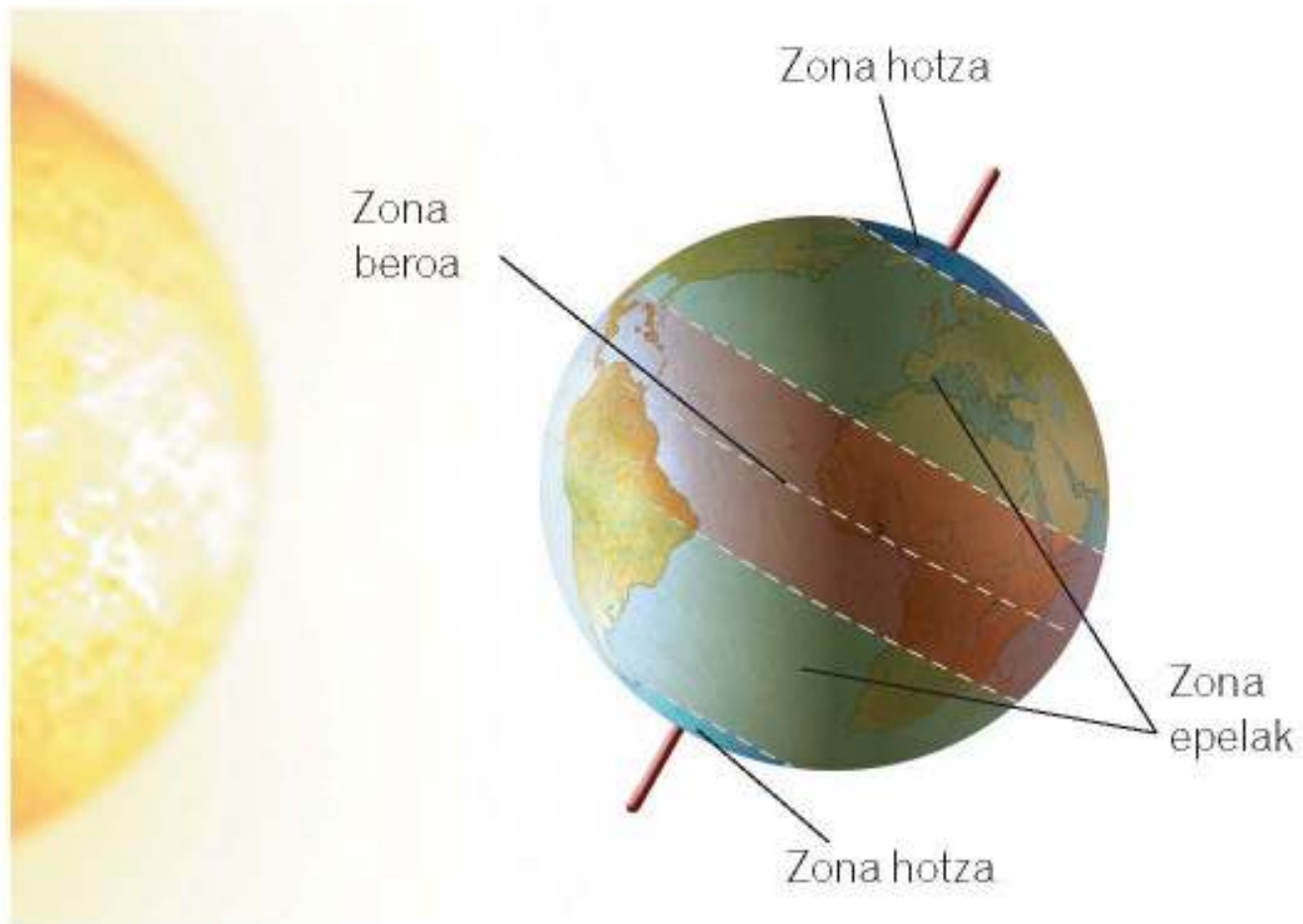
- Atmosferako aireak lurrazalean egiten duen indarra

Haizeak

- Airearen mugimendua, toki bateko eta besteko presio aldeen ondorioz.

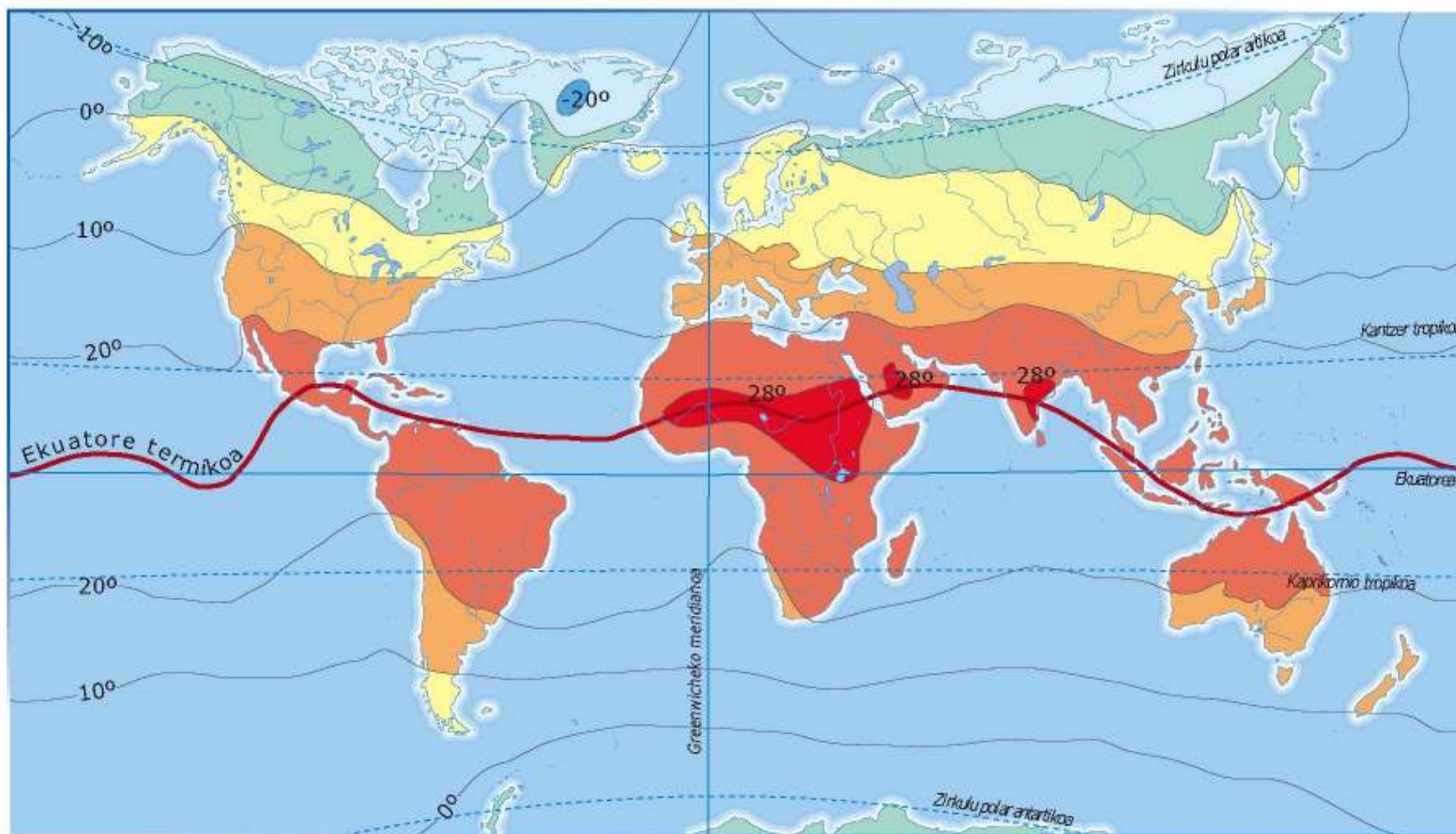

Tenperatura - Lurreko klima-zonak

Tenperatura - Munduko urteko batez besteko tenperaturen banaketa-mapa

Tenperatura - Munduko ekaineko eta abenduko temperaturen mapa

Ekainean, eguzki-izpiak oso bertikal heltzen dira Kantzer tropikora. Hori dela-eta, Lurra Eguzkitik urrutiago egon arren, uda da Ipar hemisferioan, eta negua, Hego hemisferioan.

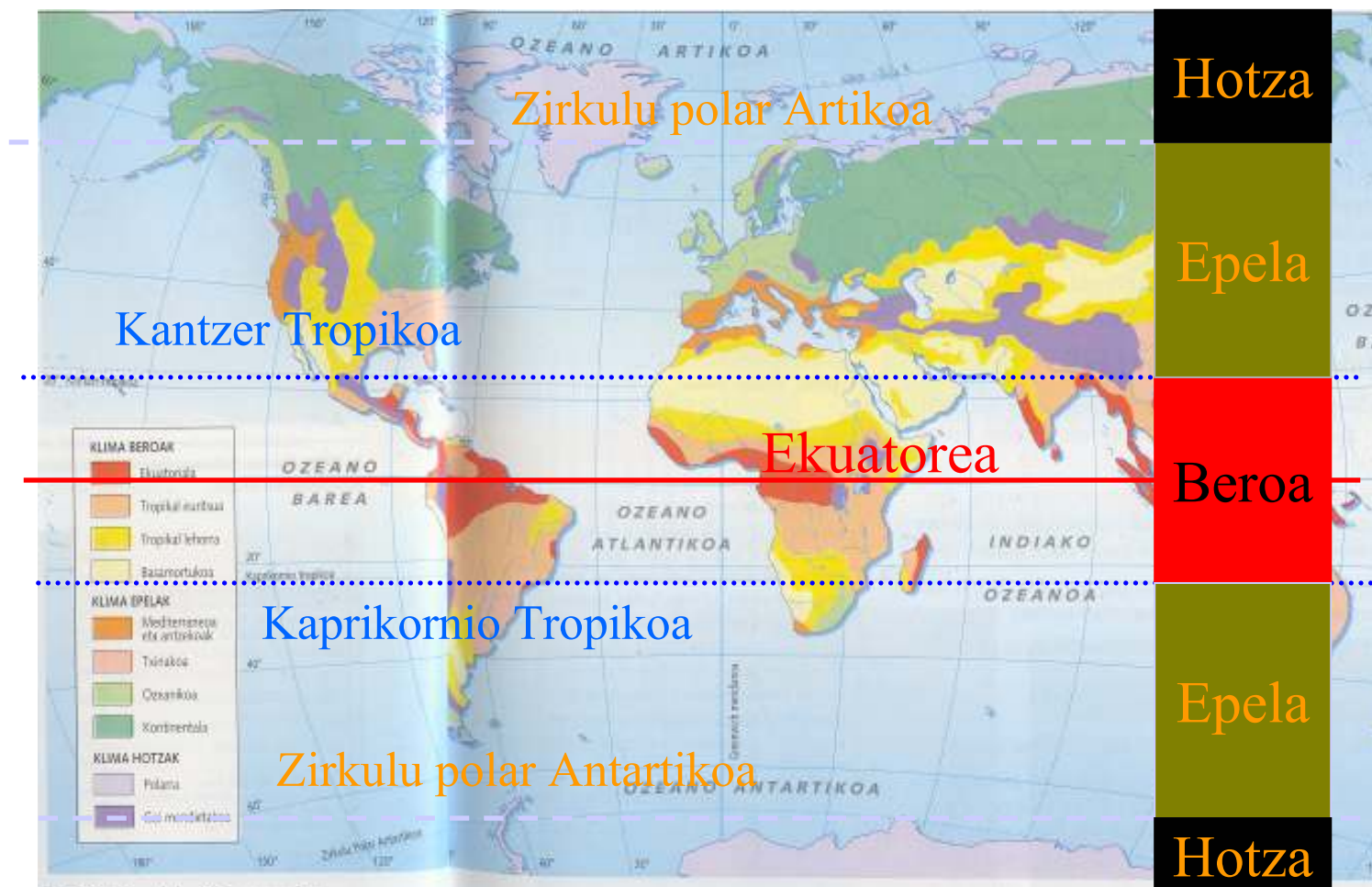

Abenduan, eguzki-izpiak oso bertikal heltzen dira Kaprikornio tropikora. Hori dela-eta, uda da Hego hemisferioan, eta negua, Ipar hemisferioan.

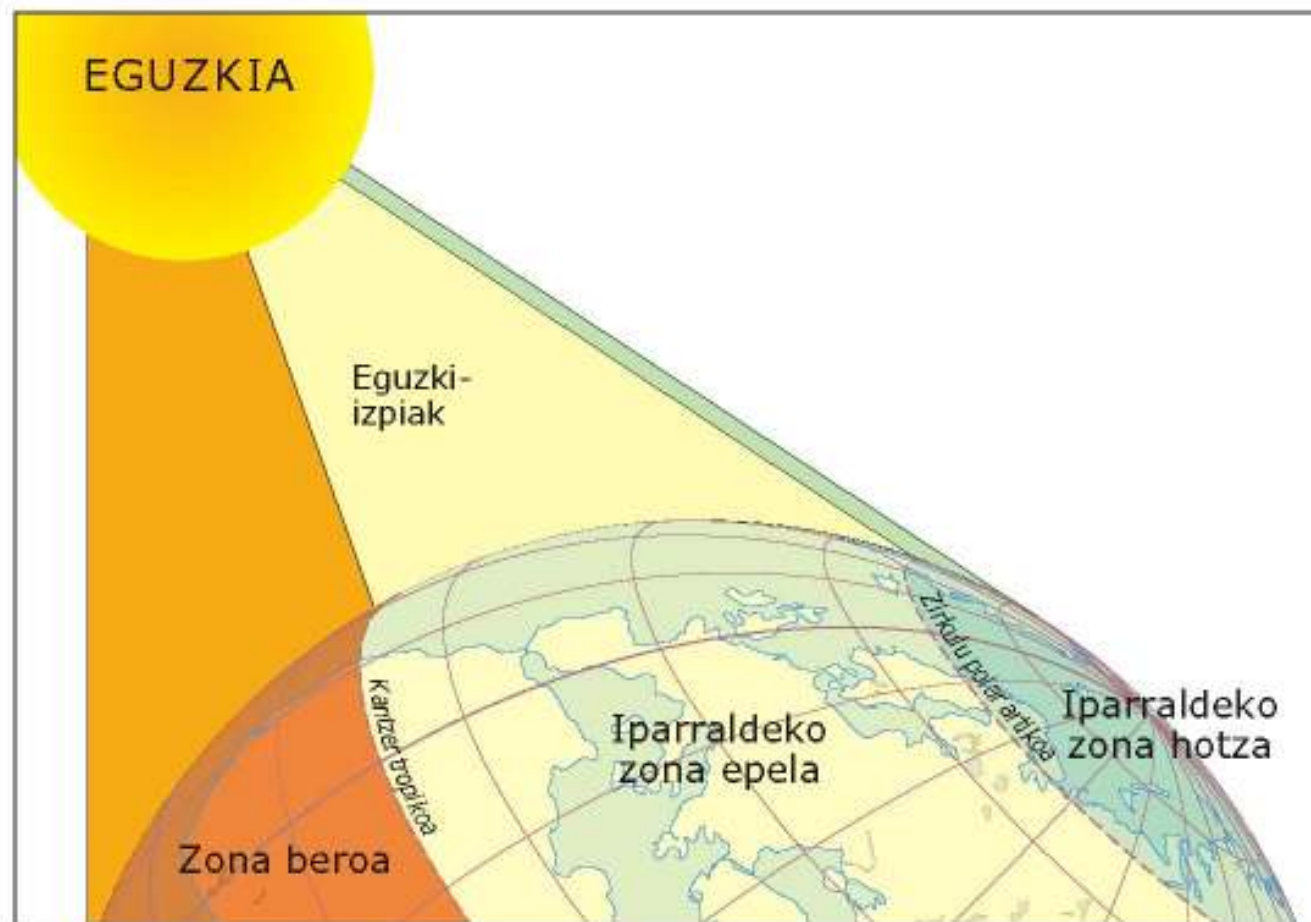
Zona klimatikoak

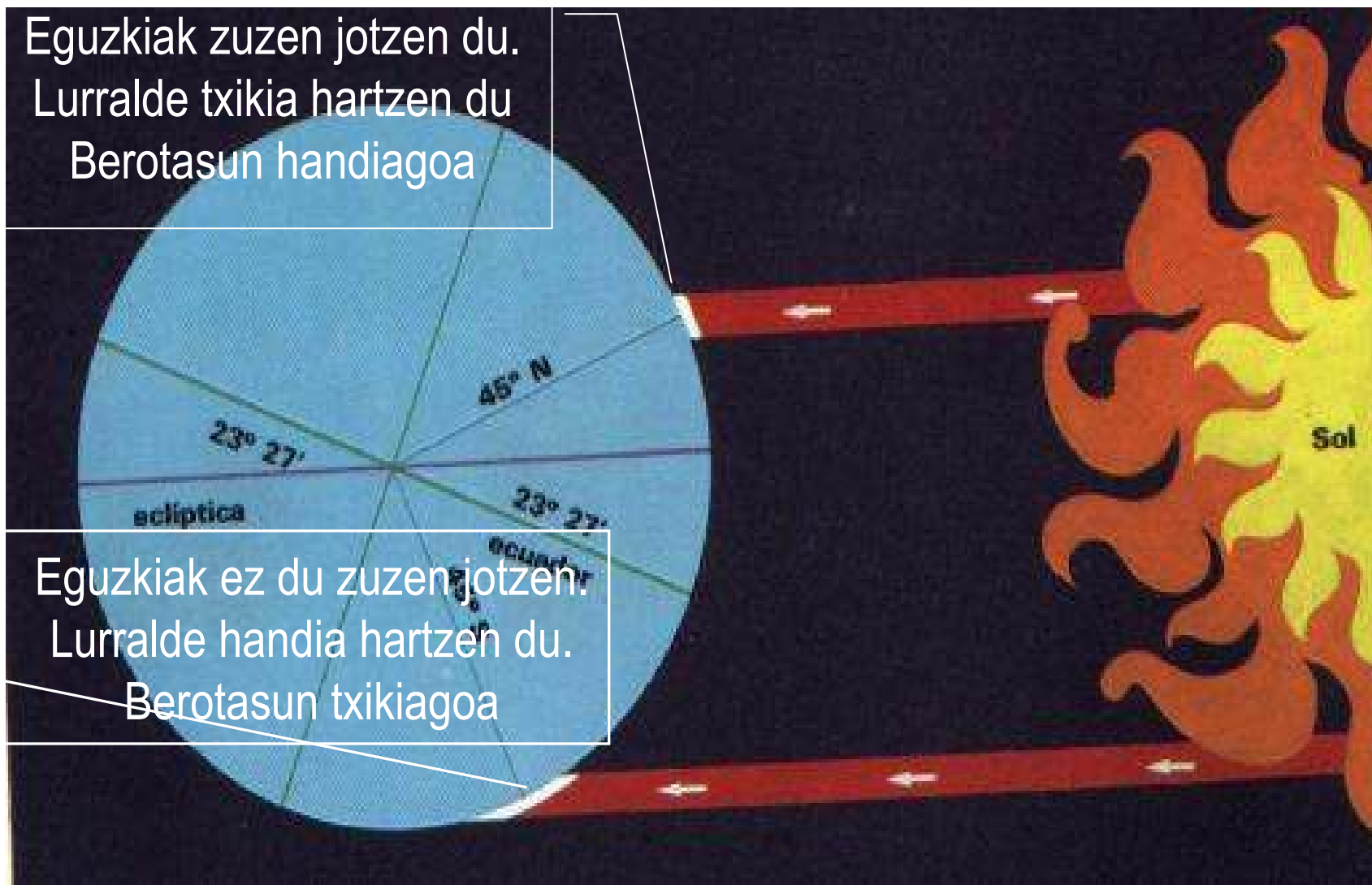

Tenperatura - Eguzki-izpien inklinazioa

Eguzki-izpiak, leku batean perpendikularki jotzen badute, leku txiki batean bakarrik zabaltzen dira, eta ondorioz, leku horretan eguzkiak indar handia dauka eta gehiago berotzen du (zona beroa). Eguzki-izpiek inklinatuta jotzen badute, eguzki-energia gehiago zabaltzen da, eta ondorioz, indarra galtzen dute.

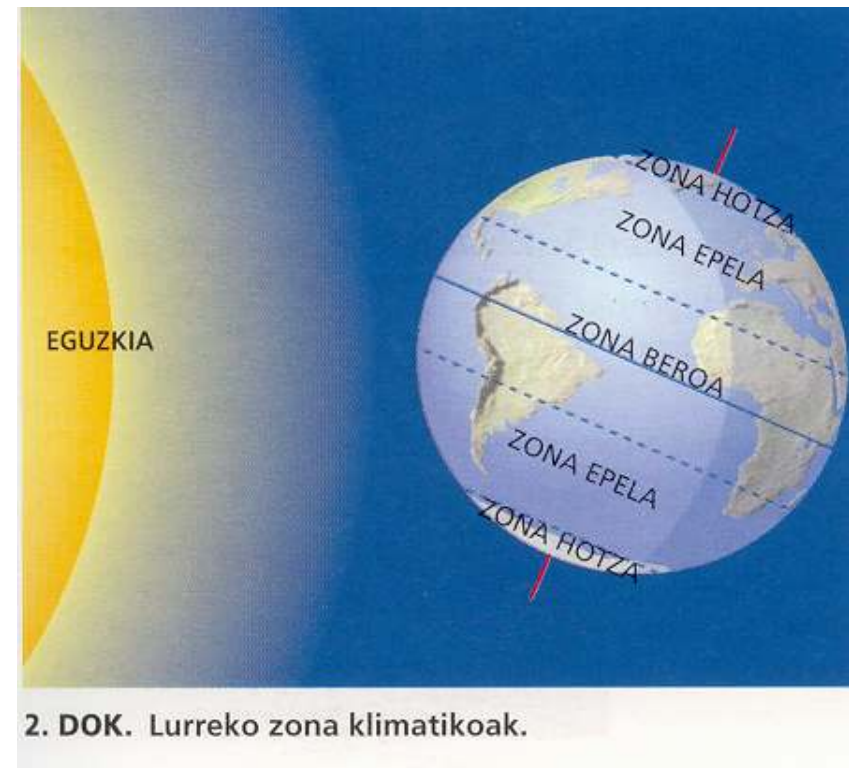
Tenperatura aldatzen duten faktoreak

1 - Latitudea

- Tenperatura altuagoa da ekuatorean.
- Poloetara hurbildu ahala tenperatura jaitsi egiten da.

Zergaitik?

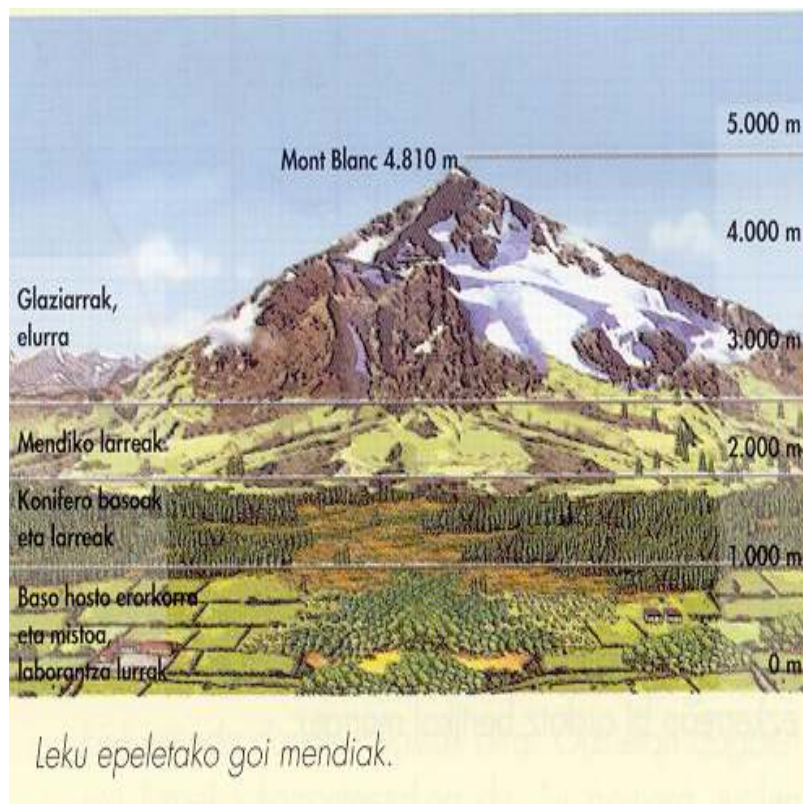
- ➔ Ekuatorean eguzkiak zuzen jotzen du
- ➔ Poloetarantz eguzkiak zeharka jotzen du.

Tenperatura aldatzen duten faktoreak

2 - Altitudea

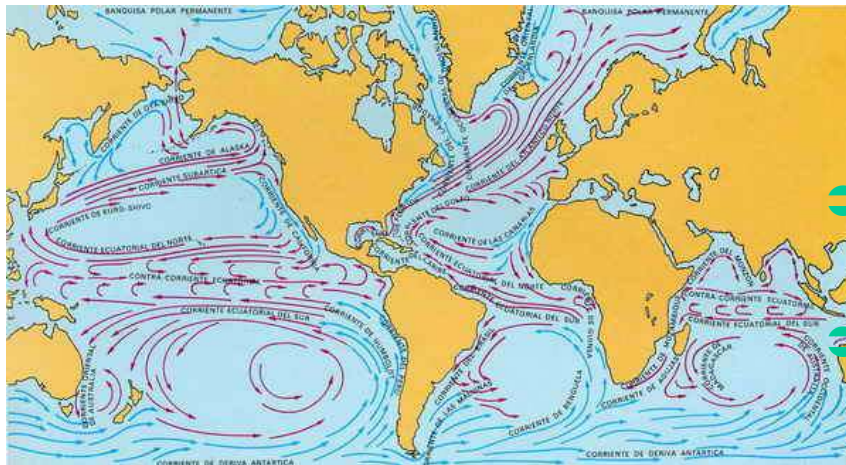

- Gutxi gorabehera, 100 metroko, 0,50 jaisten da tenperatura.

Temperatura aldatzen duten faktoreak

3 - Itsasoaren hurbiltasuna

- Kontinenteetako kostaldean leunagoa da barrualdean baino.
- Itsasoak temperatura epeltzen du.

Itsas korronteen arabera:

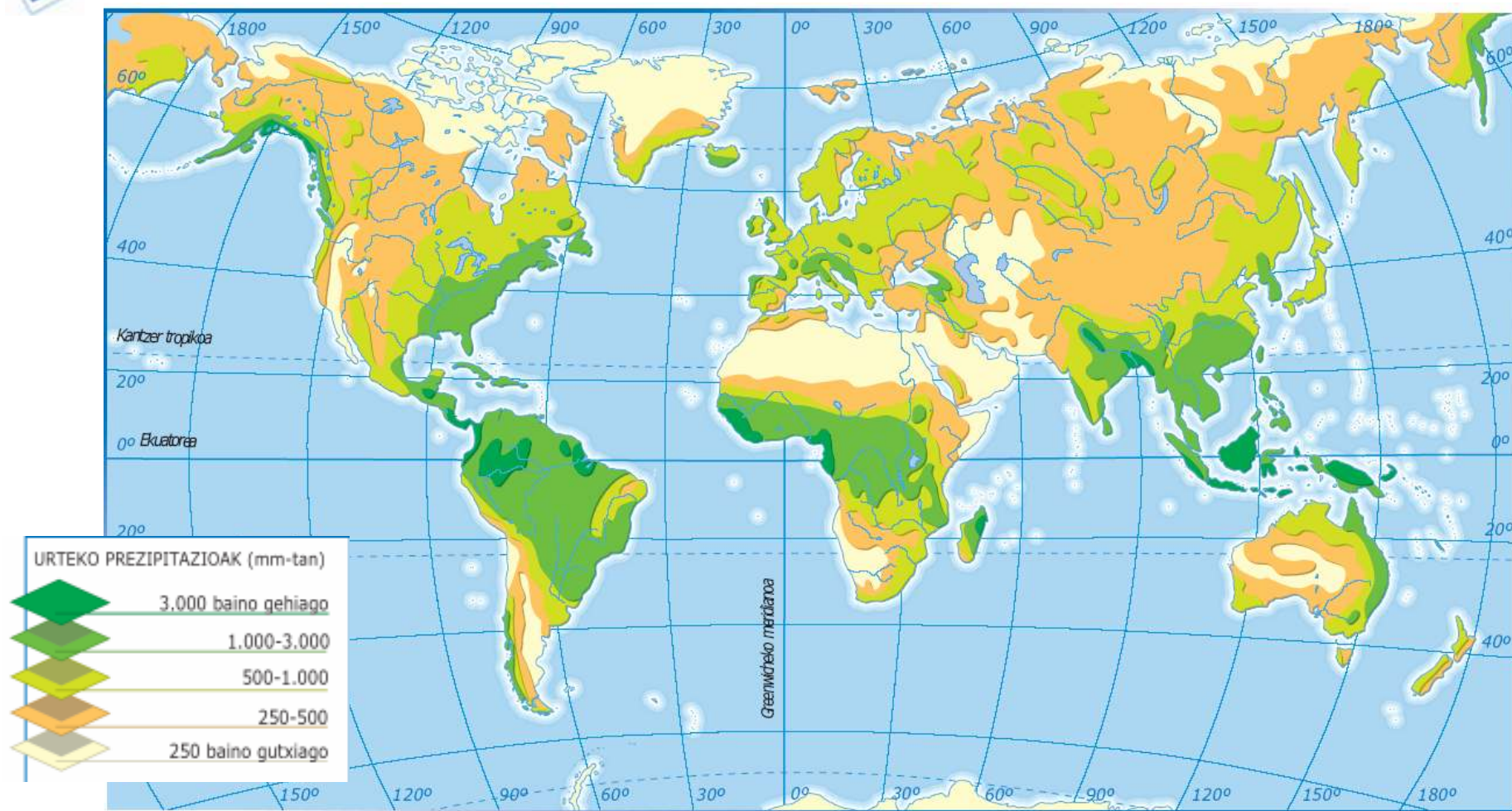
Pentsa ez arren itsasoan ur korronte handiak daude

Korronteak hotzak edo beroak izan daitezke

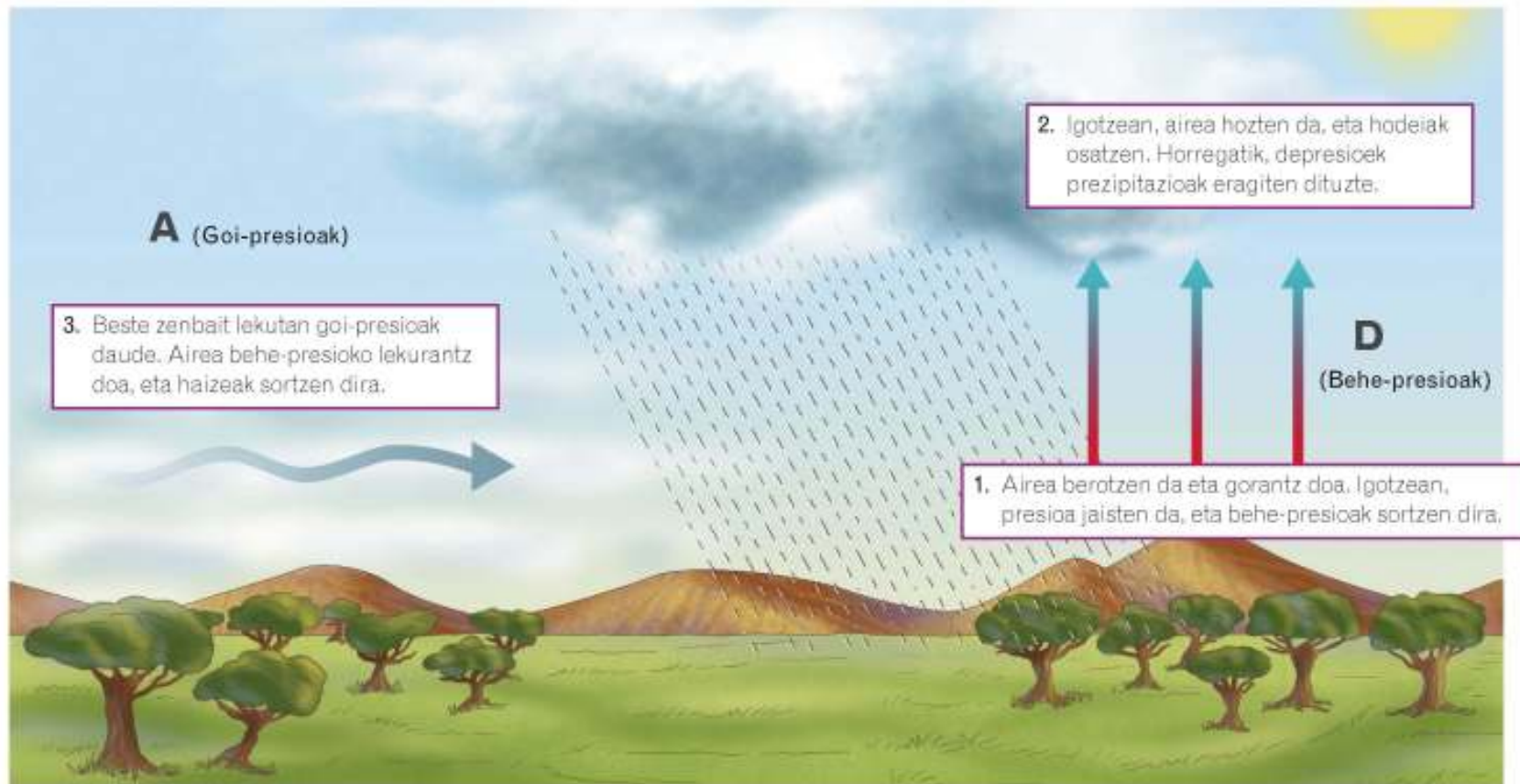

Prezipitazioak - Munduan izaten diren prezipitazioen banaketa-mapa

Prezipitazio motak - Lurzoruaren lurruntzeak eragindako prezipitazioak

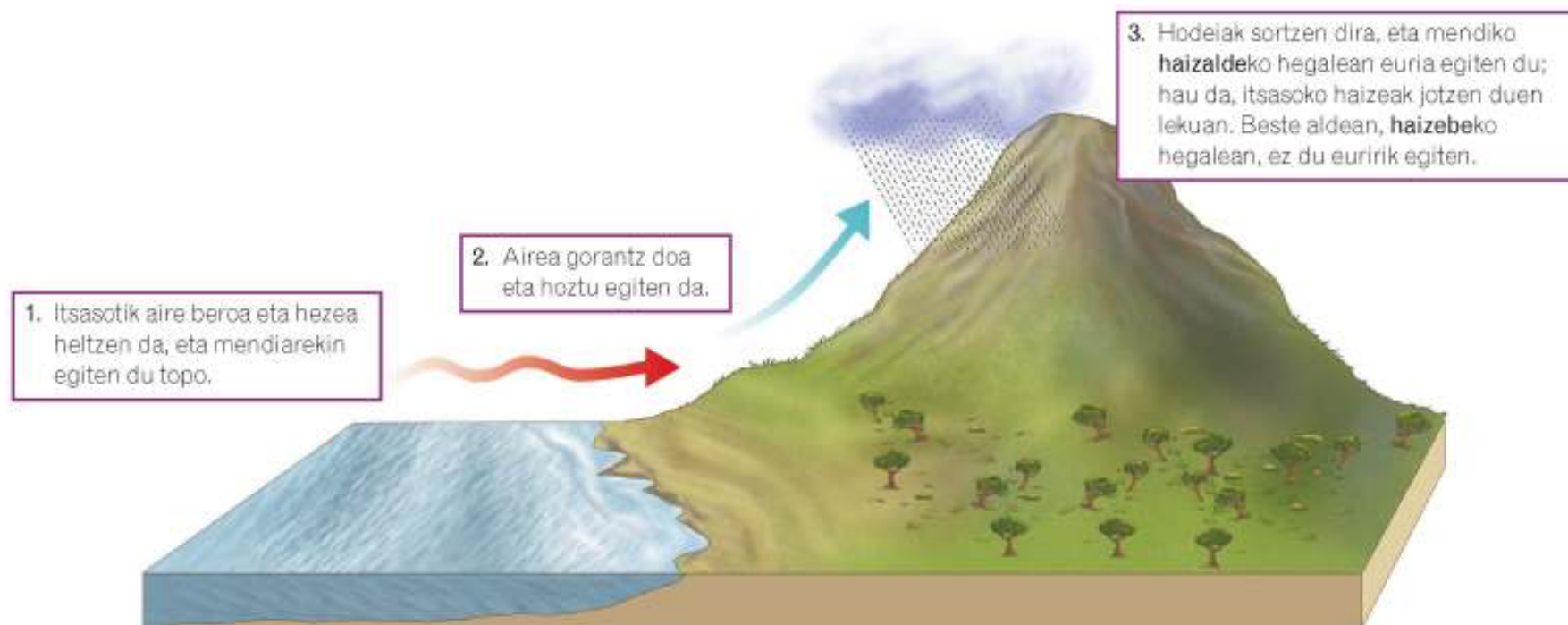

Leku hezeetan eta beroetan egiten duen euria da.

Prezipitazio motak - Erliebeak eragindako prezipitazioak

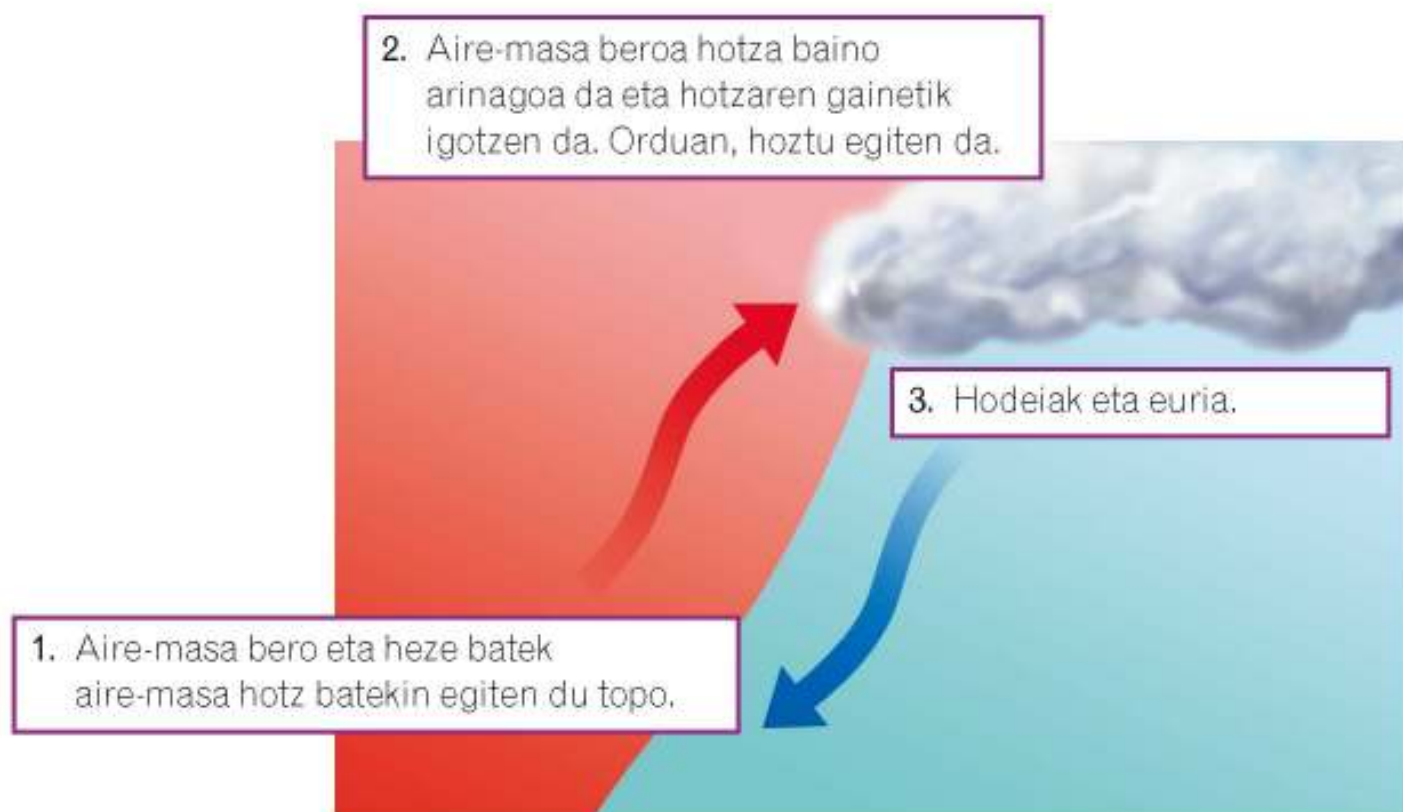

Leku menditsuetan egiten duen euria da.

Prezipitazio motak - Hainbat tenperaturatan izaten diren aire-masen arteko kontaktuak eragindakoak

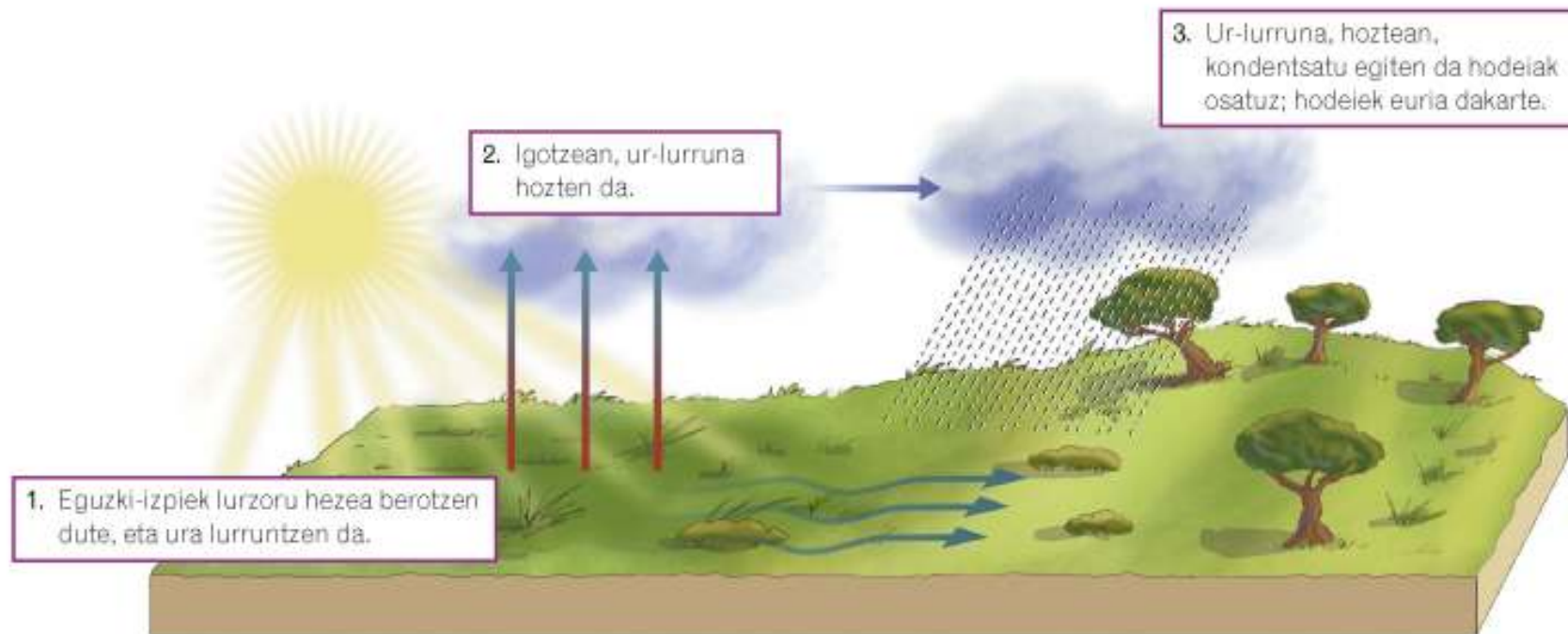

Tanta hotza esaten diogun fenomeno da.

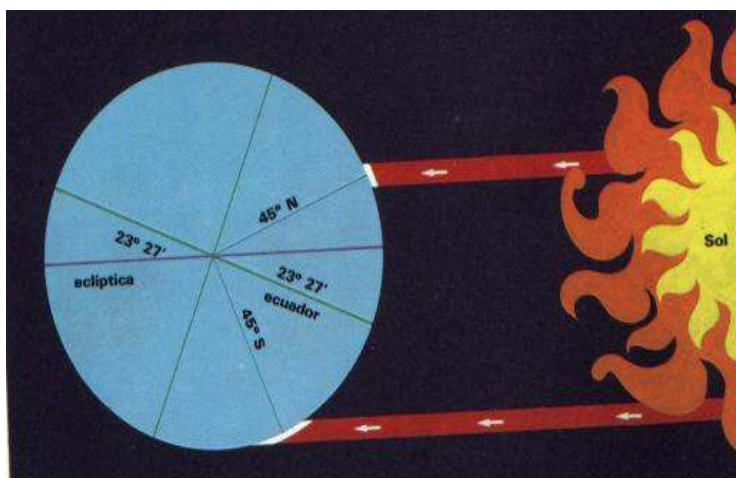
Presioak eta haizeak - Presioen eta haizeen funtzionamendua

Prezipitazioak aldatzen dituzten faktoreak

1 - Latitudea

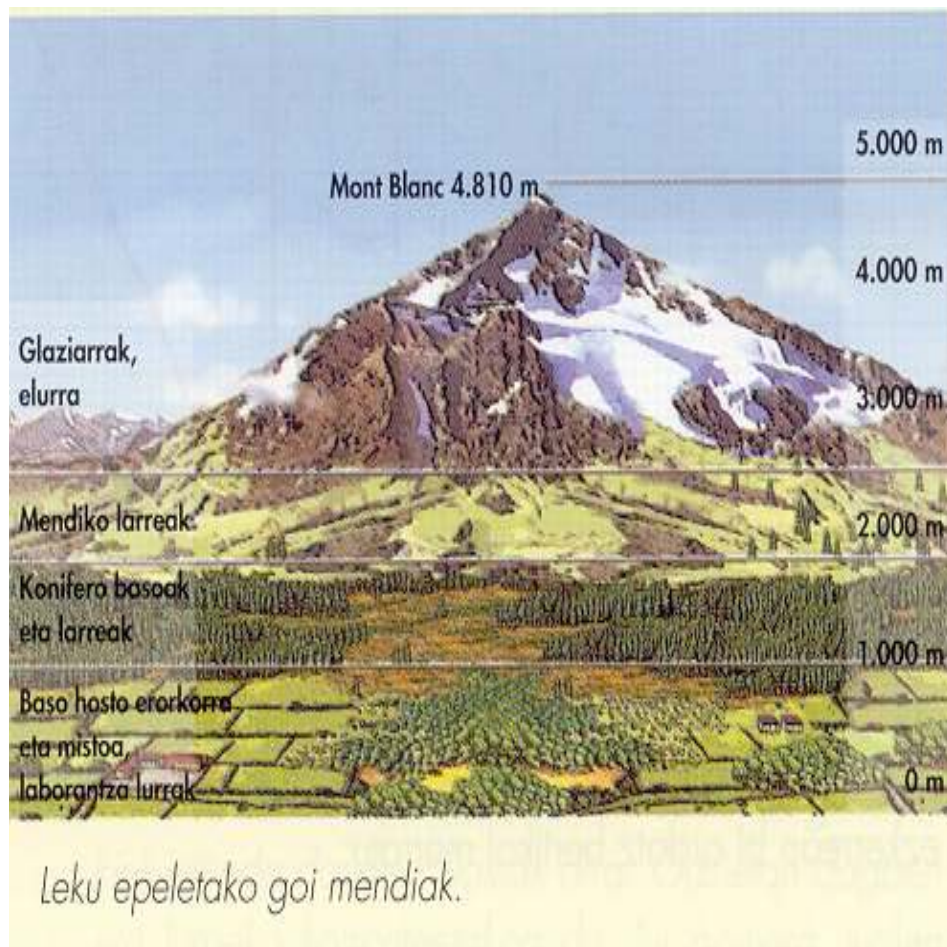
- Ekuatoretik gertu euri gehiago egiten du toki epeletan eta poloetan baino.
- ➔ Zergatik ? (Pista: lurrunketa ...)

Prezipitazioak aldatzen dituzten faktoreak

2 - Altitudea

- Altitudearekin ugaritu egiten dira prezipitazioak.
- Horregatik egiten du euri gehiago mendietan.
- Sarritan zer forma dauka euri horrek ?

Prezipitazioak aldatzen dituzten faktoreak

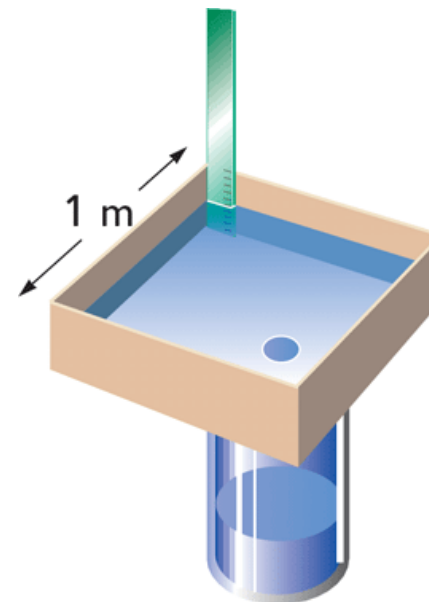
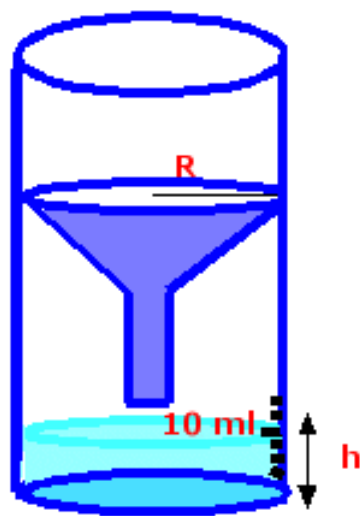
3 - Itsasoarekiko hurbiltasuna

- Kostaldean prezipitazioak ugariagoak dira.
- Izan ere, itsasoak hezetasuna sortzen du.

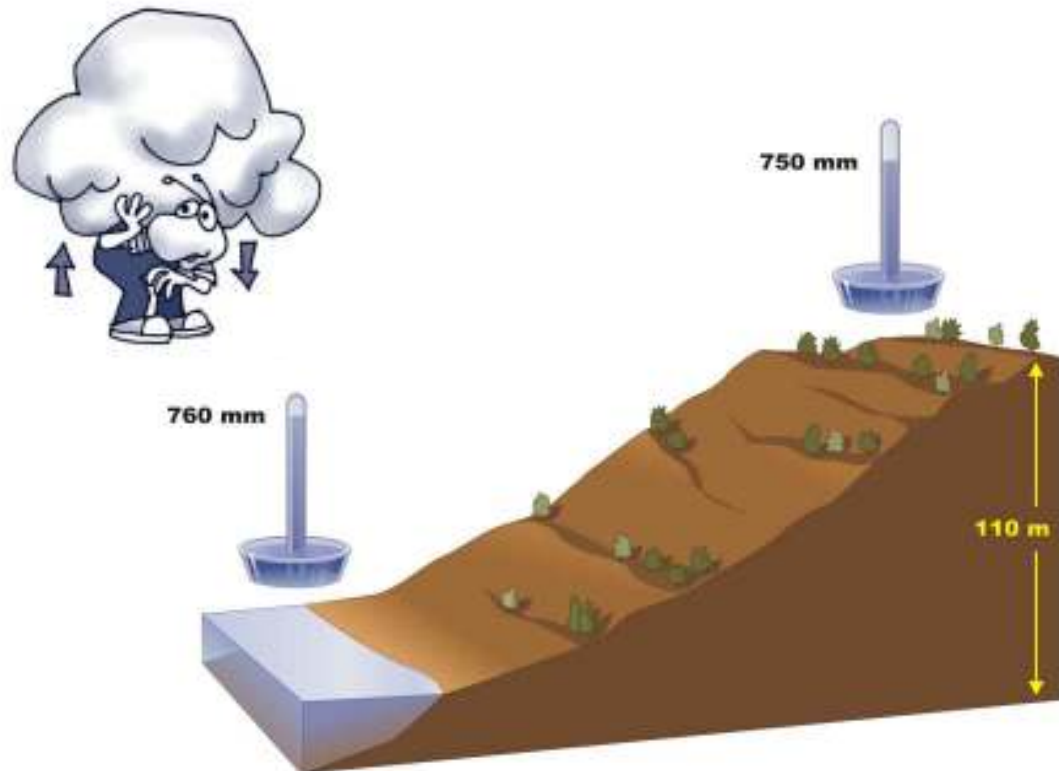
Prezipitazioak zelan neurtzen dira ?

- ➔ Milimetrotan (mm) edo m^2 -ko litrotan (l/m^2) adierazten dira

Presioa

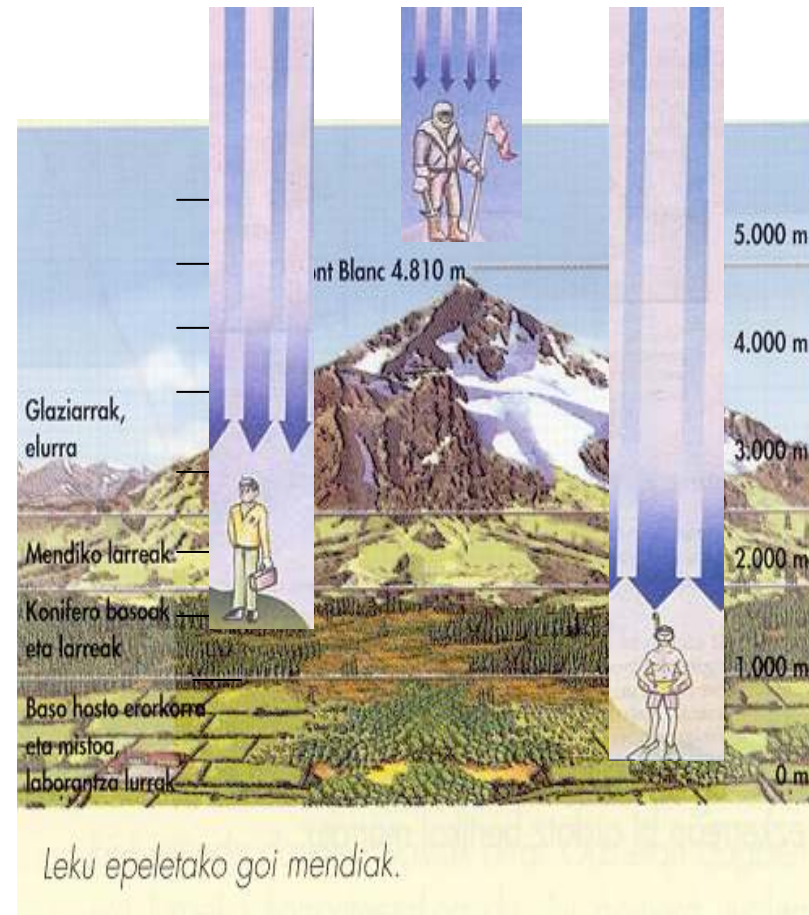
- ➔ Presio atmosferikoa aireak Lurraren gainazalean egiten duen pisua da.

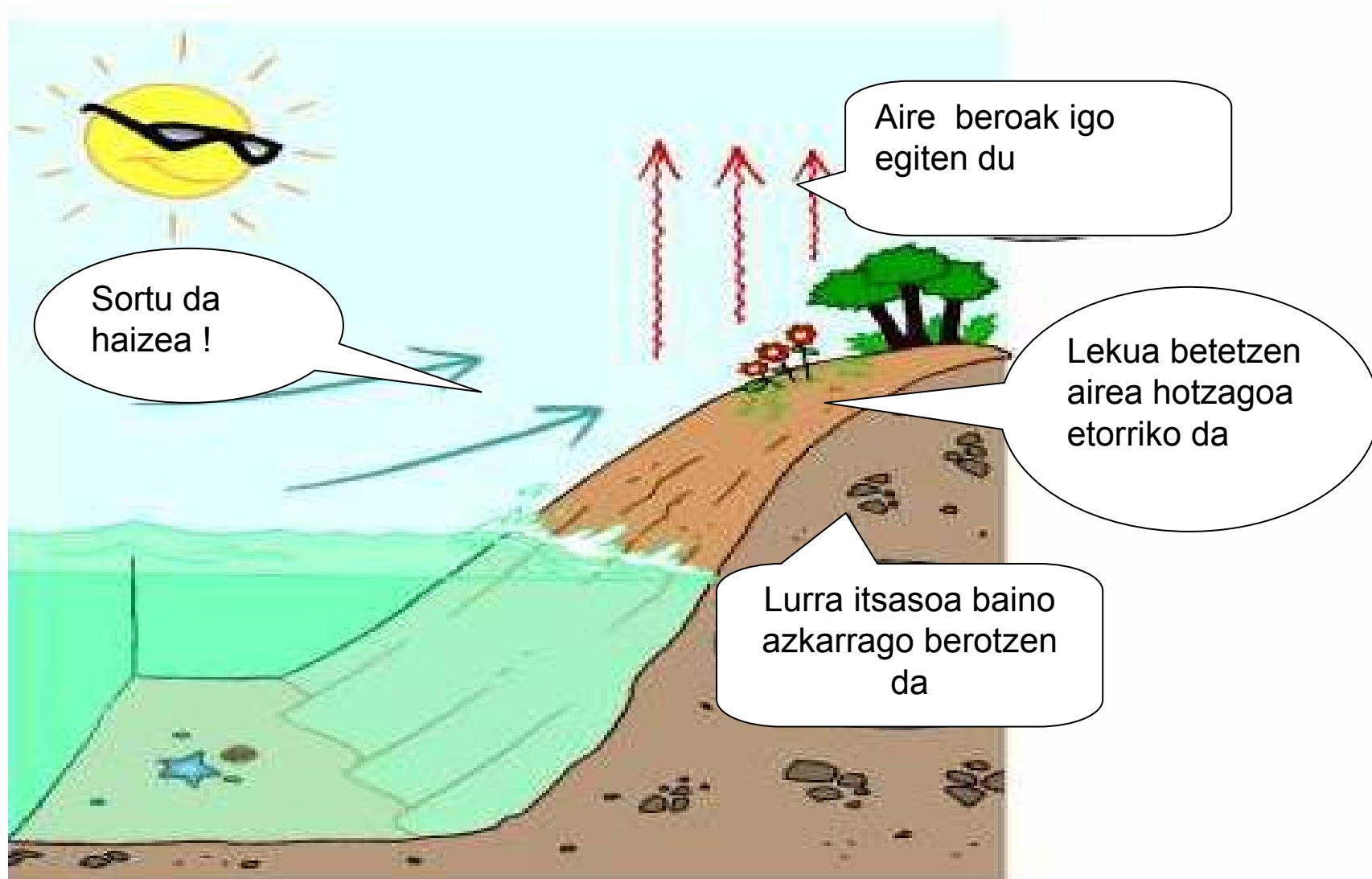

Presioa aldatzen duten faktoreak

- Presioa altitudearekin jaisten da.
- Leku baxuetan presioa handiagoa da, aire kantitatea handiagoa delako.
- Presioa airearen tanperaturarekin aldatzen da.
- Aire beroa hotza baino arinagoa da.

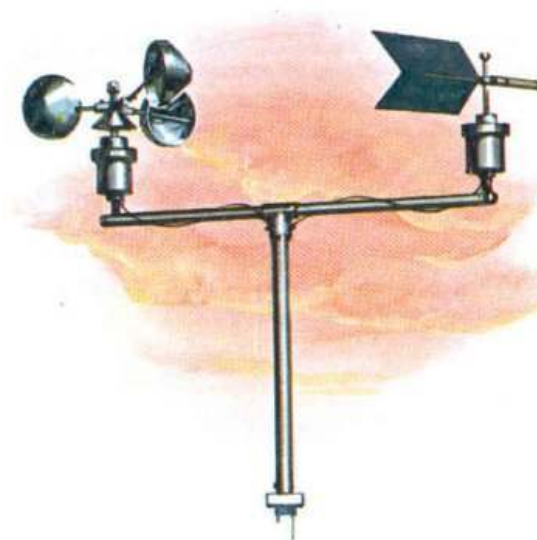
Haizea

Haizea

- Haizea mugitzen ari den airea besterik ez da.
- Presio atmosferikoa aldatu eta eraginez haizea sortzen da.
- Haize orratzak haizearen norabidea adierazten du
- Anemometroak haizearen abiadura.

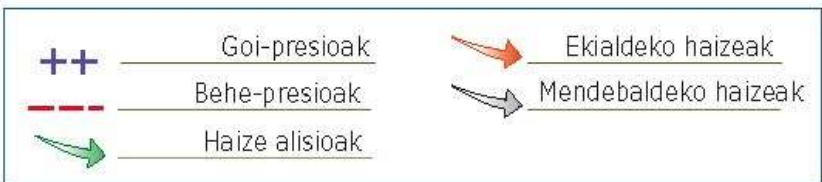
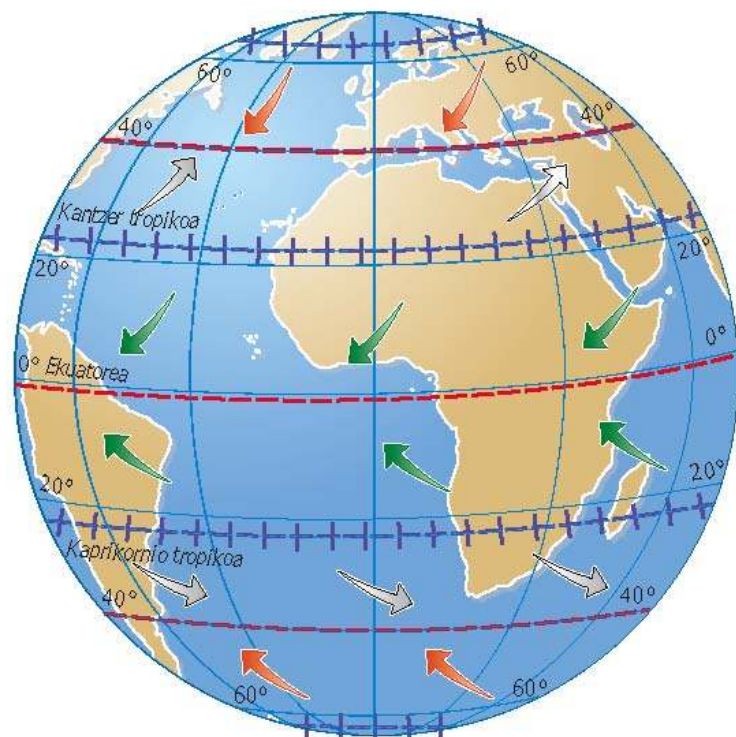

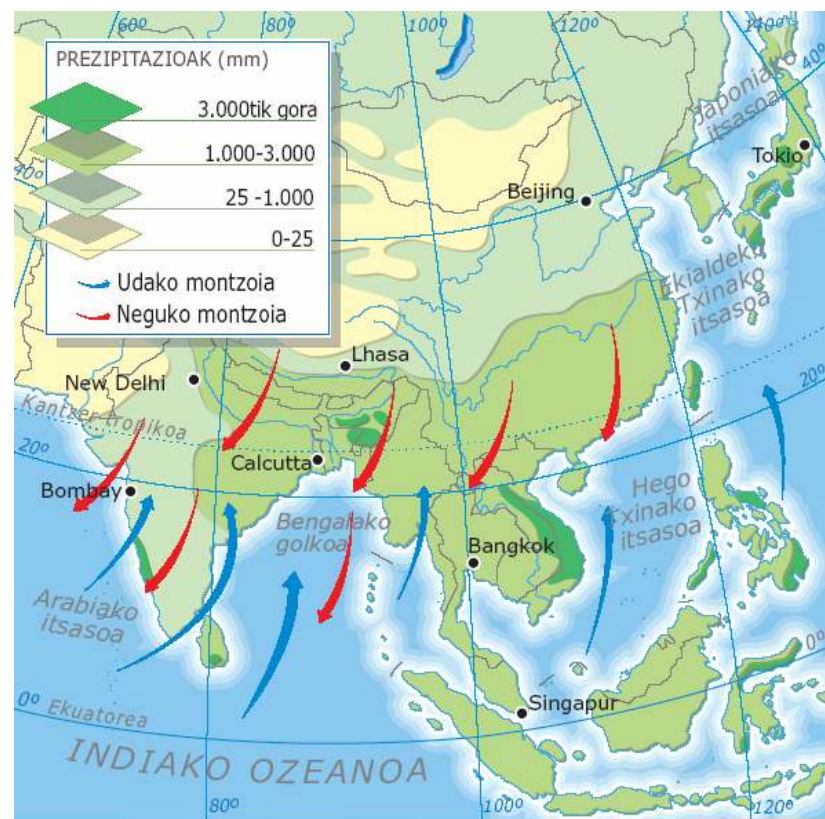

Presioak eta haizeak

Presioen eta haizeen banaketa

Montzoiak

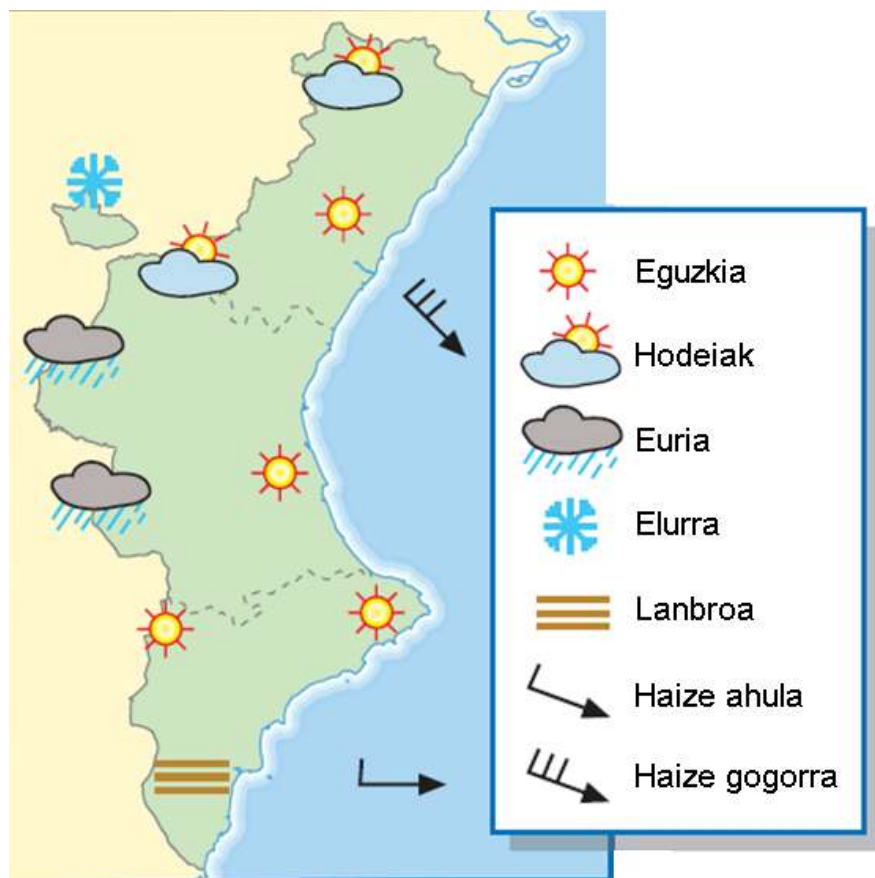

Eguraldi mapak

Mapa piktografikoa

Meteosatzen satellite bidezkoaren azaleko mapa.

Azaleko eguraldi-mapak

Meteosatzen satellite bidezko argazkia.

Klimograma bat zelan egin

1.- DATUEN ANALISIA:

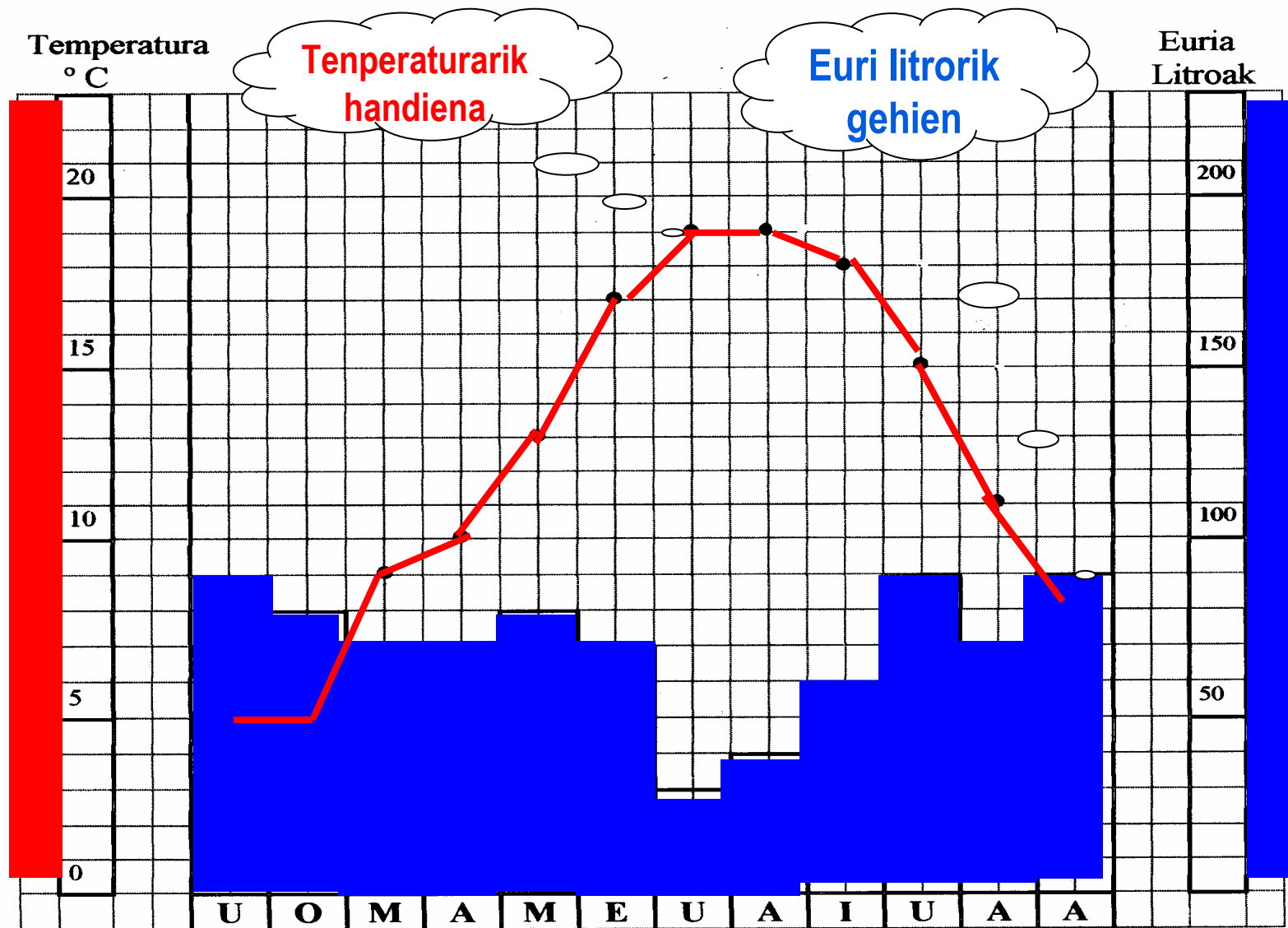
- Tenperaturarik altuena eta baxuena
- Prezipitaziorik altuena eta baxuena

Zertarako ? Koordenatuetan eskala egiteko

	U	O	M	A	M	E	U	A	I	U	A	A
°C	5°	5°	9°	10°	13°	17°	19°	19°	18°	15°	11°	8°
Litroa	90	85	68	70	77	69	32	42	64	83	74	91

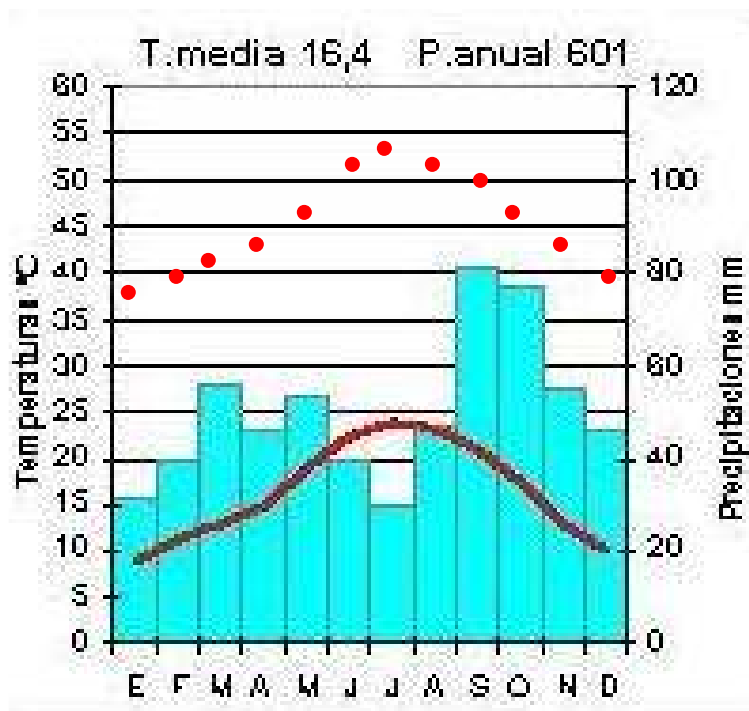
k

* 1.999.eko temperatura eta prezipitazioen grafiko hau, **Gazteizi dagokio.**

Klimograma bat zelan aztertu

Bartzelona

Tenperaturaren azterketa

Altuena noiz ? ..... Zenbat gradu ? .....

Txikiena noiz ? ..... Zenbat gradu ? .....

Urteko bataz bestekoa ? Kalkulatu egin behar da

$$9+11+12+14+17+23+24+23+22+17+13+10 = 195$$

Bataz bestekoa hau da: $195 : 12 \text{ hilabete} = \underline{\underline{16,25^\circ\text{C}}}$

Zenbat gradutako bitartea edo diferentzia hotzenetik

beroenera ? .....°C

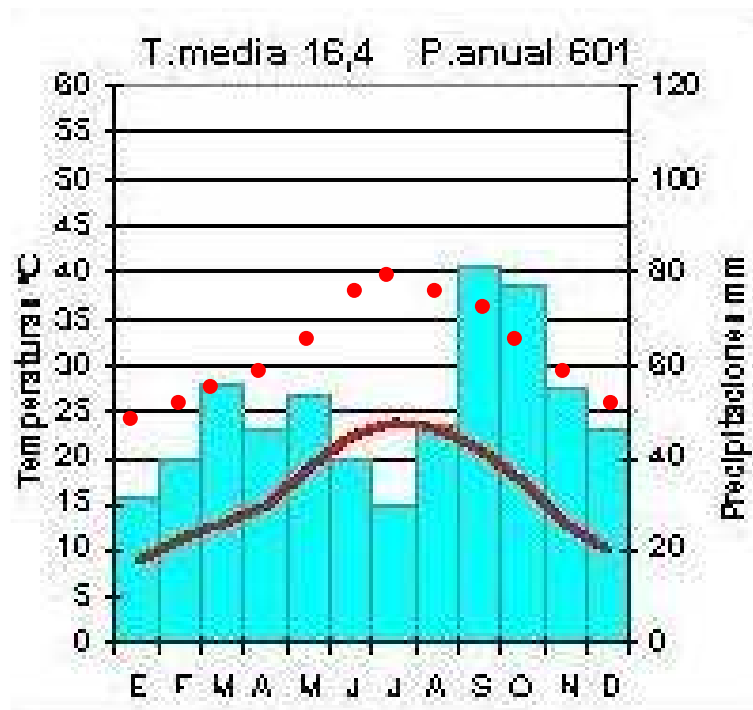
Iparraldeko edo hegoaldeko tokia da ? .....

*(Ipar hemisferioan uda, sasoi beroa, uztailean eta
abuztuan izaten da eta Hego hemisferioan urtarrila eta
otsailean)*

Klimograma bat zelan aztertu

Bartzelona

Prezipitazioen azterketa

Gehien noiz ? .....

Zenbat litro ? .....

Gutxien noiz ? .....

Zenbat litro ? .....

Beraz, urteko bataz besteko prezipitazioa ?

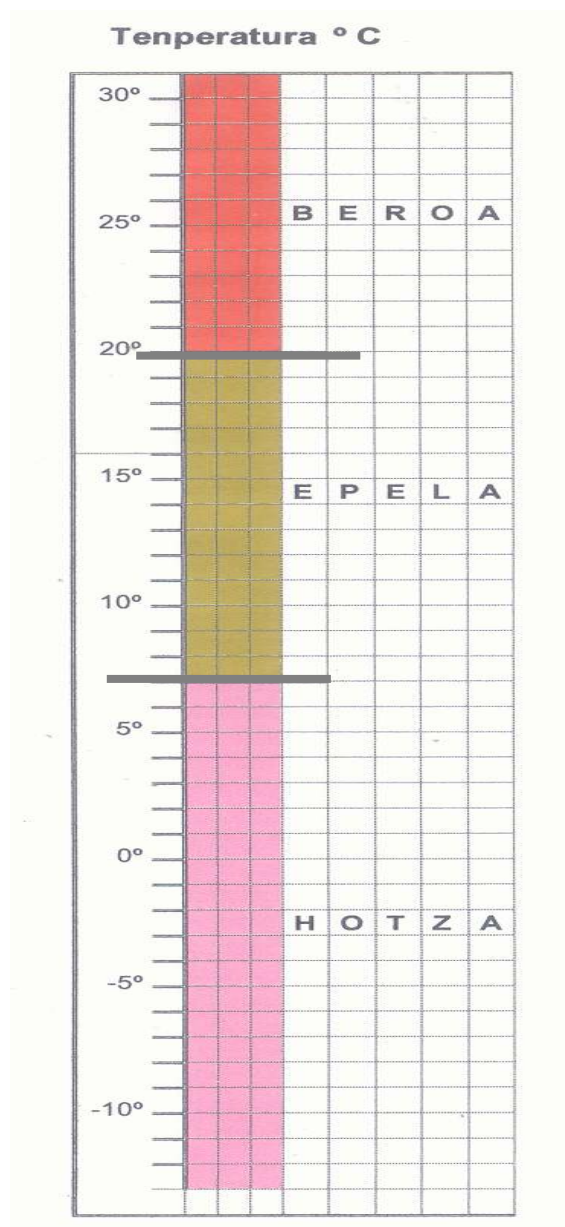
$30+40+56+46+53+40+30+46+81+78+55+46=$ **601 litro/urtean**

Zein da hilabete lehorrena ? .....

Beraz, zein da urtaro lehorra ? .....

EGURALDIA ETA KLIMAK

GEOGRAFIA ETA HISTORIA - DBH 1
4. GAIA

Tenperatura bitartea

13	10°C-tik gora
12	Handia
11	
10	
9	
8	3°C-tik -10°C-ra
7	Ertaina
6	
5	
4	
3	
2	3°C baino txikiagoa
1	Txikia

Temperaturaren azterketa

Urteko bataz besteko temperatura zelan neurtzen da ?

- Hilabete guztietako batuketa egin eta emaitza 12az zatituz lortzen da.

“ Bilboko eredua “

$$\underline{9}+9+11+12+16+18+20+\underline{21}+19+16+12+10 = 177$$

$$177 : 12 = \underline{14,75^\circ \text{C}}$$

Aurreko azalpenaren arabera zer temperatura da Bilbokoa?

Hotza, epela ala beroa?

Aurreko azalpenaren arabera nolakoa da temperatura bitartea?

- TXIKIA – 3° C baino txikiagoa
- ERTAINA – 3 – 10 °C artean
- HANDIA – 10°C-tik gora

Prezipitazioen azterketa

Urte osoko prezipitazio kopurua jakiteko, hilabete guztietako prezipitazio-zifrak batu behar ditugu.

“ Bilboko eredua “

$$110+100+110+105+90+85+50+55+90+120+125+175 = \underline{\underline{1015 \text{ litro}}}$$

- **Onolakoa da bilboko klima?**
- **OSO HEZEA** – 1.750 mm-tik gora
- **HEZEA** – 1.000 – 1.750 mm artean
- **LEHORRA** – 250 – 1.000 mm artean
- **OSO LEHORRA** – 0 – 250 mm artean

Ea zer ikasi dugun

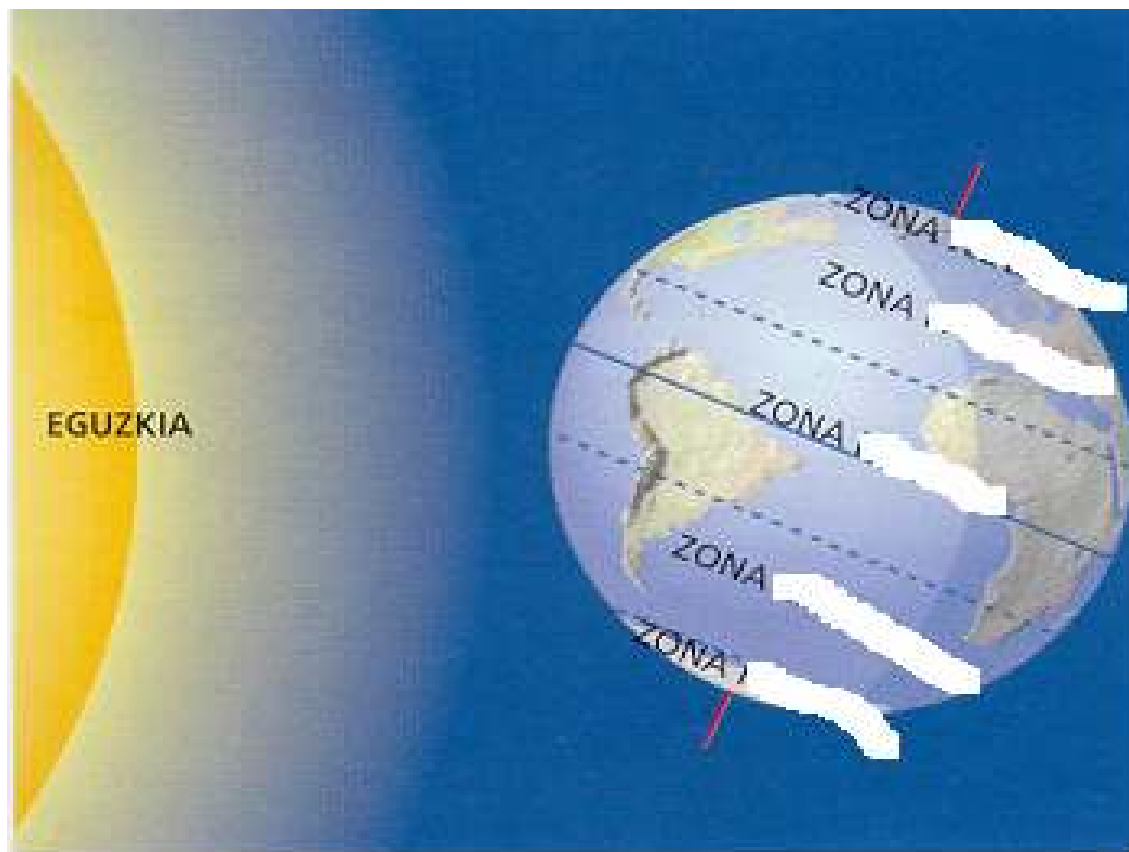
1. Emandako orrian galderak dituzu.
2. Hemen diapositibak pasatzen joango gara, bakoitza bere zenbakiarekin.
3. Zuk pasa ahala erantzun egingo duzu.
4. Batenbat ez baduzu egiten ... lasai, azkenean berriro pasatuko ditugu.
5. Adi, prets, ia !!!

1. galdera

Zer da ?

1. **T**oki eta une jakin bateko atmosferaren egoera da, **egunekoa**.
2. **L**eku jakin bateko atmosferaren batz besteko egoera da, **urtean zeharkoa**.

2. galdera

2. DOK. Lurreko zona klimatikoak.

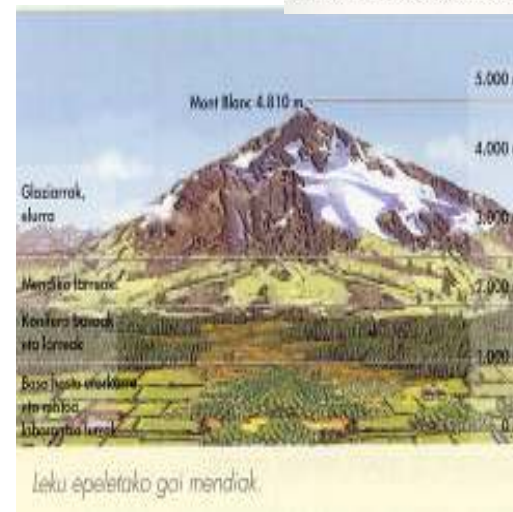
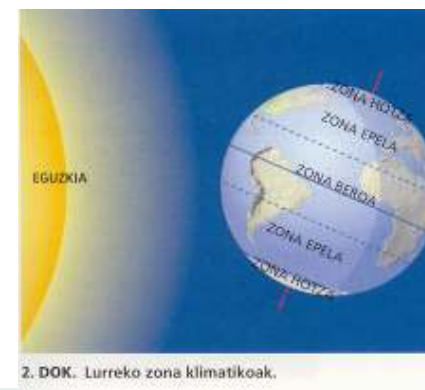
Mundua bost
zona
klimatikotan
banatzen da.

Idatzi
argazkian
falta diren
zona
klimatikoak

3. galderra

Tenperatura desberdina izaten da. Zeren arabera ?

1. .... arabera
2. .... arabera
3. .... arabera.

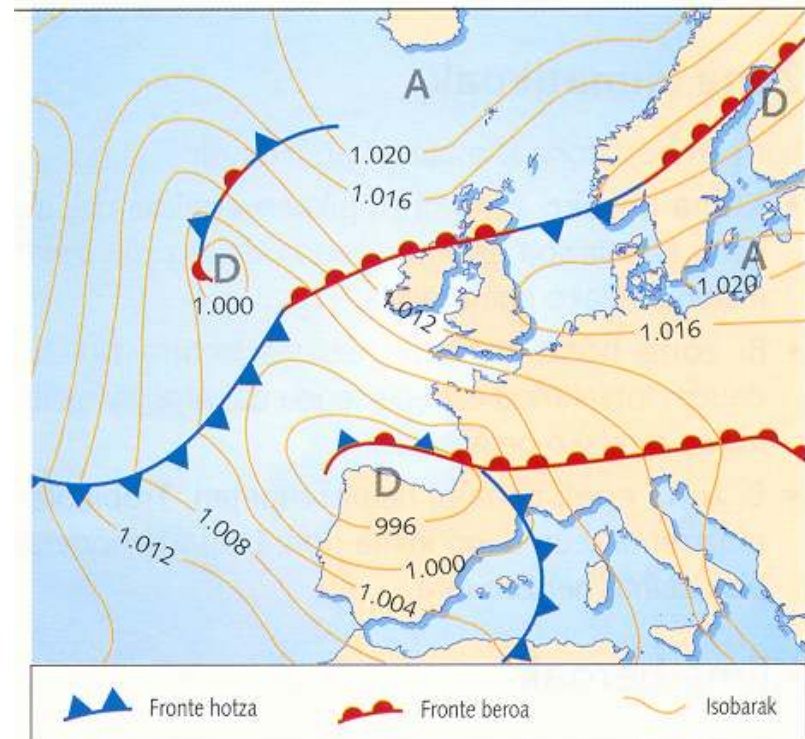
4. galdera

- a) Tenperatura berdineko lekuak lotzen dituzten lerroak nola deitzen dira ?

.....

- b) Presio berdina duten lekuak loten duten marrak zelan deitzen dira ?

.....

3. DOK. Iberiar Penintsulako neguko ohiko egun bateko eguraldiaren mapa.

5. galdera

Prezipitazioak edo euria:

- a) Zenbat eta altuago
(mendietan) euri gehiago ala
gutxiago egiten du ?

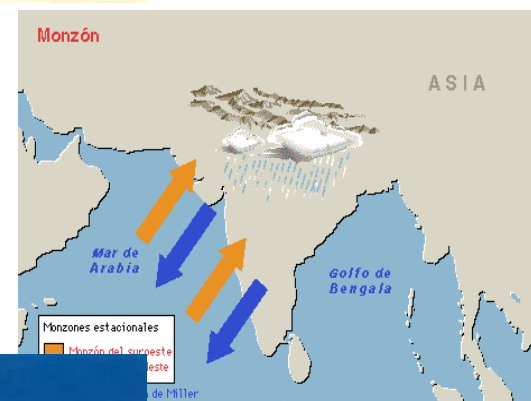
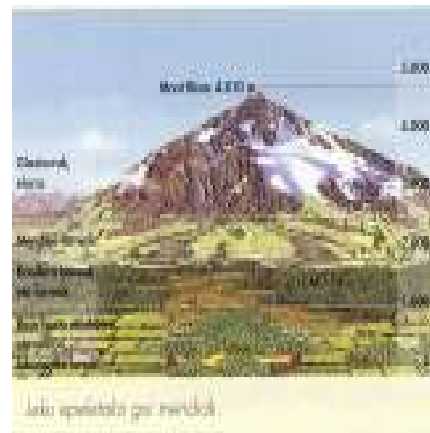
.....

- b) Kontinenteen kostaldean euri gehiago edo gutxiago egiten du ?

.....

- c) Ekuatoretik urrundu ahala euri gehiago ala gutxiago egiten du ?

.....

6. galdera

Zer da presioa ?

- a) Atmosferan dagoen airean sortzen duen haizea.
- b) Atmosferan dagoen aireak Lurraren gainazalean egiten duen indarra.
- c) Atmosferako aireak mendietan daukan tenperatura.

7. galdera

Zenbat eta altuera
handiagoa, (Anboto
punta esate baterako)
presioa.....
.da

8. galdera

Neurgailuak

Tenperatura ..... neurtzen da.

Haizearen abiadura ..... neurtzen da.

Haizearen norabidea ..... neurtzen da

